БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 169 (6604)
АВГУСТЫН 25
ВТОРНИК
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Арадуудай бата бэхи хани барисаан

Манай орон дотор жара гаран арадууд, бага ба ехэ яһатан һуудаг. Тэдэнэр Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин ашаар эрхэ сүлөө оложо, эрдэм номдо һураа, гэгээрээ, ажахы болон культураяа хүгжөөгөө.

Шэнэ, социалистическэ байдал, баяшуулгүй, дарлагшад-мүлжэгшэдгүй байдалые байгуулха хэрэгтэ бүхы арадууд эдэбхитэй габшагайгаар хабаадалсажа, советскэ журамай, советскэ гүрэнэй хэды ехэ хүсэтэй байһыень бэе дээрээ мэдээ. Социализм байгуулхын түлөө тэмсэл соо хэдэн олон арадууд түүхэдэ түрүүшынхеэ уулзажа, арадуудай үнэн зүрхэнэй эб найрамдал гээшэ, тэдэнэй бэе бэедээ туһалалсаха ябадал гээшэ советскэ гүрэнэй саашадаа мандаха хэрэгтэ хэды ехэ удхатай байһыень ойлгоо.

Энээниие манай бурят-монгол арадай байдал дээрэһээ эли тодоор харуулжа болоно. Урдань манай арад хооһон талаһаа бэшэ юумэ, харанхы мунхаг байдалһаа бэшэ юумэ мэдэхэгүй байгаа. Мүнөө бурят-монгол арад Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин илаһанай ашаар, парти ба правительствын саг үргэлжын оролдолгын ашаар, советскэ арадуудай, түбхын түрүүндэ, агуухэ ород арадай ахадүүгэй туһаламжын ашаар шэнэ социалистическэ байдалда тон түргөөр һуража, ажахы болон соёл культураяа айхабтар түргөөр хүгжөөбэ. Урдань үгытэй ядуу бурядууд һээы гэр соо утаанда хахажа, хүйтэндэ даарража һууһанаа, мүнөө модон һаруул гэртэй, стол стултай, шэл шаажан аяга табагтай боложо, культурнаар ажаһууна. Олохон айлнуудта самовар, никелированнэ орон, патефон, радиоприёмник, велосипед гэхэ мэтын шухала зүйлнүүд бии болонхой. Урдын үгытэй ядуу малша бурят ород аха нүхэдэйнгөө заабари туһаламжын ашаар тэргэ шарга гэхэ мэтые тон бэрхээр дархалжа шададаг болохоһоо гадна, таряа тарижа, хартаабха, овощь ургуулжа һураа. Мүн элдэбын жэмэсүүдые болон болбосон культурануудые ургуулдаг хүнүүд манай эндэхи колхозуудта жэлһээ жэлдэ олошоржо байна. Урдын харанхы мунхаг бурят мүнөө эрдэм номдо һуража, ород хүдэлмэришэнтэй хамта паровоз хэжэ, шэл шудхажа, сэмбэ нэхэжэ һураа.

Бурят-монгол арад туйлаһан ехэ туйлалтадаа зогсонгүй, манай агуухэ Совет ороной бусад арадуудтай хамта улам түргөөр урагшаа коммунизм тээшэ дабшахые үнэн зүрхэнһөө хүсэнэ. Энэ дура хүсэл тухай манай республикын олон тоото хүдэлмэришэд, колхозннгууд, врачууд, багшанар болон бүхы ажалшадай эдэбхитэй габьяата ажал хөөрэжэ үгэнэ. Энэ эрмэлзэл тухай эрдэм номдо һураха гэжэ, агуухэ ород арадай хэлые шудалха гэжэ, тэрэнэй олон зуун жэлэй культурна баялигые шудалха гэжэ тон ехээр оролдодог байһан ябадалынь баримталжа үгэнэ. Мүнөө манай республикын хэдэн олон хүбүүд, басагад ССР Союзай бусад олон арадуудай хүбүүд, басагадтай хамта Москва, Ленинград, Свердловск, Томск, Иркутск гэхэ мэтын томо томо культурна центрнүүдтэ эрдэм номдо һуража байна.

Иимэ ехэ амжалтануудые манай СССР гүрэнэй бусад олон арадууд советскэ засагай үедэ туйлаа. Иимэ ехэ түүхэтэ амжалта илалтануудаараа манай арадууд, тэрэ тоодо бурят-монгол арад түрэл Коммунистическэ партидаа, тэрэнэй Центральна Комитедтэ ба Советскэ Правительствода ехын ехэ уялгатай байна.

Советскэ хүнүүдэй үйлэдбэриин ба культурна харилсаанууд тэдэниие бэе бэедэнь дүтэ, бэе бэедэнь танил, бэе бэедэнь дуратай, бэе бэедэнь этигэл найдабаритай болгоно. Манай орон дотор бэе бэеэ харшалха, бага яһатаниие баһаха гү, али хабшаха ябадал хуулияар хоригдонхой.

Агуухэ Эхэ ороноо — Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзаа бэхижүүлхын ба мандуулхын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадуудай хани барисаан шалгаран батажаа, тэдэнэй морально-политическэ нэгэдэл хатуужаа.

Мүнөө манай ороной олон арбаад арадуудта адли тиимэ эбтэйгээр, тиимэ адли тэгшэ эрхэтэй сүлөөтэйгөөр ажаһуужа байһан арад гэжэ капиталистическэ дэлхэй дээрэ байхагүй.

Мүнөө мүлжэлгэ дарлалтын гэнжэһээ мултарһан зоной тоо олошоржо, социализм ба демократиин лагерь 800 миллион хүнтэй гэхэ гү, али дэлхэйн зургаан дээрэ һуужа байһан амитан зоной гурбанай нэгэ хубиие бэедээ татанхай.

Ингэжэ орон дэлхэйн улад зоной ухаан бодол хүн түрэлтэнэй сэсэн багшанар Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай үзэл сурталаар гэрэлтүүлэгдэжэ, тэдэнэй байдал жаргалай замаар хубилгагдажа байна. Мүнөө марксизм-ленинизмын һургаал хадаа агуухэ материальна хүсэн болоод, хоридохи зуунай хүнүүдэй байдалые коммунистическэ ёһоор хубилгажа, бүмбэрсэг дэлхэйн барагдашагүй баялигые ажалша зоной амгалан жаргажа һууха ябадалда ашаглагдажа байна.

Энэ эршэтэ ехэ шэнэдхэн хубилалтын хүдэлөөн соо манай инаг түрэл Коммунистическэ партиин үүргэнь сэгнэшэгүй ехэ. 50 жэлэй саана шэнэ түхэлэй марксистска парти байгуулхадаа, тэрэ парти болбол түбхын түрүүндэ бүхы яһанай ажалша-хүдэлмэришэ зоной интересые харадаг, тэдэнэй зол жаргалай тула бүхы хүсэ шадалаа үгэхөөр хэзээдэ бэлэн байдаг парти болохо ёһотой гэжэ Владимир Ильич Ленин һургаһан байгаа. Мүнөө манай парти хадаа эгээл тиимэ парти болоо гэжэ советскэ бүхы арадууд омог баяртайгаар мэдүүлнэ. Советскэ Союзай Коммунистическэ парти хадаа ленинско-сталинска сэсэмэргэн национальна политикые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлжэ, манай ороной бага ба ехэ арадуудай түүхэтэ илалтые зоригжуулаа, эмхидхээ.

Манай Коммунистическэ парти хадаа СССР-эй арадуудай эбдэршэгүй бата бэхи эб найрамдалые улам саашань бэхижүүлхын тула, олонациональна социалистическэ гүрэнөө бэхижүүлхын тула, советскэ хүнүүдые бэе бэедэнь дуратайгаар хүмүүжүүлхын тула үдэр бүри оролдожо, буржуазна национализм гэхэ мэтын хэлбэрил гаргаха бүхы һэдэлгэнүүдтэй эрид шууд тэмсэдэг байна. СССР-эй арадуудай эбдэршэгүй энэ хани барисаан ба нэгэдэл хадаа манай социалистическэ гүрэниие саашадань бэхижүүлхэ, манай орон дотор коммунизм байгуулха ябадал хангана.

Советскэ Эхэ орондоо хизаарлашагүй дуратай байһан социалистическэ нацанууд хадаа Коммунистическэ парти, тэрэнэй Центральна Комитет болон Советскэ правительствые тойрон нигтаар жагсажа, партиин хараалһан политикые халуунаар дэмжэнэ. Манай ороной арадуудай иимэ нигта жагсаалтай, иимэ халуун хани барисаатай байһан сагта ямаршье дайсад, догоодыншье, гадаадыншье дайсад аюултай бэшэ. Манай советскэ хүнүүд өөрынгөө илагдашагүй хүсэндэ этигэжэ, урагшаа, коммунизм тээшэ омогтой зоригтойгоор, этигэл найдабаритайгаар харана.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
УКАЗ

СССР-эй Арадай артист Н. К. Черкасовые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаха тухай

СССР-эй Арадай артист Н. К. Черкасовай түрэһөөр 50 наһанайнь ойтой дашарамдуулан, мүн советскэ искусствые хүгжөөхэ талаар габьяатай байһанайнь түлөө Николай Константинович **Черкасовые Ажалай Улаан Тугай** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль.
1953 оной августын 22.

Советскэ Правительство ба Германска Демократическа Республикын Правительственна Делегациин хоорондо болоһон хэлсээнүүд тухай
Советско-Германска коммюнике

Августын 20—22-то Москвада Советскэ Правительство ба Германска Демократическа Республикын Правительственна Делегациин хоорондо хэлсээнүүд болоһон байна.

Эдэ хэлсээнүүдтэ советскэ талаһаа: СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленков, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов, КПСС-эй Центральна Комитедэй Секретарь Н. С. Хрущев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо ба СССР-эй Оборонын Министр Н. А. Булганин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо Л. М. Каганович, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо, Дотоодын ба Гадаадын Худалдаа наймаанай Министр А. И. Микоян, СССР-эй Гүрэнэй Түсэблэлгын Комитедэй Түрүүлэгшэ М. З. Сабуров, СССР-эй Финанснуудай Министр А. Г. Зверев, Германидахи СССР-эй Верховно Комиссар посол В. С. Семенов гэгшэд хабаадалсаба.

Тус хэлсээнүүдтэ Германска Демократическа Республикын талаһаа: Германска Демократическа Республикын Премьер-Министр Отто Гротеволь, Премьер-Министрын Орлогшо Вальтер Ульбрихт, Премьер-Министрын Орлогшо Отто Нушке, Премьер-Министрын Орлогшо ба Барилгын Министр д-р Лотар Больц, Премьер-Министрын Орлогшо ба Финанснуудай Министр д-р Ганс Лох, Хүдөө ажахын ба ой модоной ажахын Министр Ганс Рейхельт, Германиин Гадаадын ба дотоодын худалдаа наймаанай Министр Курт Грегор, Металлургическа ба горнорудна промышленностиин Министр Фриц Зельбманн, Гүрэнэй Түсэблэлгын Комиссиин Түрүүлэгшэ Бруно Лейшнер, Москвадахи ГДР-эй Дипломатическа миссиие толгойлогшо посол Рудольф Аппельт, Эрхэ сүлөөтэ немецкэ профсоюзуудай нэгэдэлэй Түрүүлэгшэ Герберт Варнке, Демократическа Германиин Национальна Фронтын Национальна Соведэй Түрүүлэгшэ проф. Э. Корренс, Эрхэ сүлөөтэ немецкэ залуушуулай Союзай Центральна Соведэй Түрүүлэгшэ Эрих Хонекер, Германиин демократическа эхэнэрнүүдэй Союзай Түлөөлэгшэ Ильза Тиле, ГДР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын сотрудник Петер Флорин гэгшэд хабаадалсаба.

Тус хэлсээнүүдэй үедэ Советскэ Союз ба Германска Демократическа Республикын хоорондын харилсаа холбоое хүгжөөхэ тухай шухала асуудалнууд, мүн бүхы германска проблемэтэй холбоотой дары шиидхэгдэхэ ёһотой асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Эдэ хэлсээнүүд һанал бодолнуудаа ойлголсолгын үнэн зүрхэнэй, халуун хани барисаанай оршон байдалда үнгэрбэ.

Европодо дайнай дүүрэһэн сагһаа хойшо найман жэл үнгэрөөд байхадань, Германи үшөөл эбэй договор үгы хэбээрээ, баруун ба зүүн хуби болон таһаранги, бусад гүрэнүүд тушаа тэгшэ эрхэгүй байһаар байһан энэ таарамжагүй байдал усадхагдаха ёһотой гэһэн дүүрэн зүбшөөрэлтэ туйлагдаһан байна. Энэ зорилгоор дүтын сагта эб найрамдалай конференци татагдаха ёһотой, зүгөөр эбэй договор бэлэдхэлгын бүхы шатануудта, мүн эб найрамдалай конференци дээрэ Германиин түлөөлэгшэдэй хабаадалга хангагдаха ёһотой. Германиин национальна нэгэдэлые эб найрамдалай ба демократическа үндэһэ-һуури дээрэ һэргээн бодхоохын түлөө Зүүн ба Баруун Германи хоёрой хоорондо сэхэ хэлсээн ябуулагдажа, Саг зуурын Ниитэ-германска Правительство байгуулагдаха ёһотой, тэрээнэй гол зорилгонь хадаа ниитэ-германска сүлөөтэ һунгалтануудые бэлэдхэхэ ба үнгэргэхэ ябадал мүн болоно, энээнэй ашаар германска арад өөһэдөө, гадаадын гүрэнүүдэй хабаадалсалгагүйгөөр нэгэдэмэл демократическа ба эб найрамдалда дуратай Германиин ниитын ба гүрэнэй байгуулалта тухай асуудалые шиидхэхэ байна.

Дайнай хойшолонгуудтай холбоотой Германиин финансово-экономическа уялгануудые хүнгэлхэ тухай Советскэ Правительствын мэдүүлгые Германска Демократическа Республикын Правительственна Делегаци тон ханамжатай ба баяртайгаар угтаһан байха юм.

Тус хэлсээнүүдэй үедэ Германска Демократическа Республикын арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ ба тэндэхи арад зоной материальна ажана һайн байдалые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ туһаламжа үзүүлхэ гэһэн хэдэ хэдэн политическэ болон экономическа хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ тухай Хоёр талануудай нэгэн һанал туйлаһан байна. Тэрээнтэйгээ хамта Германска Демократическа Республика үнгэрһэн жэлнүүд соо Советскэ Союзай урда өөрынгөө уялгануудые үнэнтэ һайнаар дүүргэжэ байһан ба немецкэ демократическа хүсэнүүдэй оролдолгын ашаар Германска Демократическа республика мүнөө үедэ Европодо эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй тон шухала нүхэсэл мүн болоһон—эдэ ушарнууд анхаралда абтана.

Советскэ Правительство тогтоол соогоо нигэжэ хараалһан байна:

1954 оной январиин 1-һээ хойшо Германска Демократическа Республикаһаа репараци абалгые зогсоохо;

Германида байгаа советскэ предприятинуудые ямаршье түлэбэригүйгөөр ГДР-эй эзэмдэлгэдэ дамжуулан үгэхэ;

ГДР-эй территори дээрэ советскэ сэрэгүүдэй байлгатай холбоотой ГДР-эй гаргашануудай хэмжээе Германска Демократическа Республикын гүрэнэй бюджедэй доходой 5 процентһээ дээшэ бэшэ сумма хүрэтэр хороохо;

1945 онһоо хойшо гадаадын оккупационно гаргашануудай талаар сугларһан үринүүдые түлэлгэһөө ГДР-ые сүлөөлхэ;

Советскэ Союзда дайнай һүүлэй гүрэнэй үринүүдые түлэлгэһөө Германиие сүлөөлхэ.

Энэ талаар баталагдаһан хэлсээн тухай Хоёр таланууд тусхай Протоколдо гар табиһан байна, тэрээнэй текст доро толилогдоно.

Тэрэшэлэн тус хэлсээнүүдэй үедэ Советскэ Союз ба Германска Демократическа Республикын хоорондо экономическа, культурна болон научно-техническэ хани харилсаа бэхижүүлгэ ба хүгжөөлгэ тухай зарим бусад асуудалнуудаар баһал хэлсээн баталагдаһан байна.

Тусхайлан хэлэбэл, 1953 он соо мүнөө хүсэндөө байгаа худалдаа наймаанай хэлсээнһээ гадуур Советскэ Союзһаа Германска Демократическа Республикада 590 миллион шахуу түхэригэй нэмэлтэ эд товар, тэрэ тоодо эдеэ хоолой зүйлнүүд, шулуу нүүрһэ, хара металлнуудай прокат, зэд, туулга, алюмини, хлопок болон бусад товарнуудые худалдан үгэхэ тухай хэлсээн туйлагдаһан байна.

Советскэ Правительство Германска Демократическа Республикада 485 миллион түхэригэй, тэрээнэй тоодо сүлөөтэ валютаар 135 миллион түхэригэй урьһаламжа зээли үгэһэн байна. Энэ урьһаламжа жэлэй хоёр процентын түрсэтэйгөөр үгтэнэ, энэнь 1955 онһоо эхилэн хоёр жэлэй турша соо түлэбэрилэгдэхэ юм.

Германска Демократическа Республикын Правительственна Делегациин хандалгын ёһоор мүн иимэ хэлсээн туйлагдаһан байна гэбэл: дайнай үедэ хэһэн гэмтэ ябадалай түлөө сүүдлүүлэгдэһэн немецкэ сэрэгэй пленнэ хүнүүдые, эб найрамдалда ба хүн ёһоной ябадалда эсэргүү онсо хүндэ гэмтэ ябадал хэһэн хүнүүдһээ бэшыень хэһээлтын газарнуудта саашадань байлгалгаһаа сүлөөлхэ тушаа тогтоогдомол гурим журамай ёһоор хэмжээнүүд абтаха байна.

Советскэ Союз ба эб найрамдалда дуратай, нэгэдэмэл, демократическа Германиин түлөө германска арадай тэмсэлэй түшэг тулгууринь болохо Германска Демократическа Республика хоёрой хоорондохи хани харилсаануудые бэхижүүлхэ ба саашадань хүгжөөхые эрмэлзэн, Берлиндэхи СССР-эй Дипломатическа Миссиие ба Москвадахи ГДР-эй Дипломатическа Миссиие Посольствонууд болгохо тухай, мүн Посолнуудые эльгээлсэхэ тухай Хоёр таланууд хэлсээ баталба.

Германска репарацинуудые абалга зогсоохо тухай ба дайнай хойшолонгуудтай холбоотой Германска Демократическа Республикын финансово-экономическа уялгануудые хүнгэдхэлгын талаар бусад хэмжээнүүд тухай
ПРОТОКОЛ

Дайнай хойшолонгуудтай холбоотой өөрынгөө финансово-экономическа уялгануудай ехэхэн хубииень СССР, США, Англи ба Франциин урда Германиин мүнөө дүүргээд байһан туладань,

Германиин экономическа байдалые хүнгэдхэхэ шухала гэжэ тоолон,

мүн Советскэ Правительствын августын 15-най ното соогоо дайнай хойшолонгуудтай холбогдуулан дүрбэн державануудай урда Германиин абаһан финансово-экономическа уялгануудые ехэхэнээр хороохо гэһэн дурадхал США, Англи ба Франциин правительствонуудай урда табиһан ба дээрэ дурсагдагша баруун державануудай правительствонууд эдэ дурадхалнуудые зүбшөөн абаа һаань бүхы Германи тушаа эдэ хэмжээнүүдые бэелүүлхэ ябадал хангагдаха байһан энэ ушарые анхаралдаа абажа,

мүн тэрэшэлэн, США, Англи ба Франциин Правительствонуудай энэ асуудалаар ямар шиидхэбэри гаргаха байһыень харангүй, эдэ дурадхалнуудые Германска Демократическа Республика тушаа бэелүүлээд байгаа һаа, германска арадта гансахан экономическа талаар бэшэ, мүн Германиие эб найрамдалда дуратай ба демократическа гүрэн болгон нэгэдүүлхэ ба Германитай эбэй договор баталалга түргэдхэхэ ябадалда шухала условинууд байгуулагдаха байна гэжэ тоолон, —

Советскэ Союзай ба Германска Демократическа Республикын Правительствонууд зүбшэн хэлсэжэ, дооро дурсагдагша хэмжээ-ябуулганuудые бэелүүлхэ тухай нэгэн һаналта хэлсээндэ ерэһэн байха юм.

I.

Советскэ Правительство, репарациин талаар тэрээнэй хуби тушаа Польско Арадай Республикын Правительствотай дүүрэн зүбшөөлтэйгөөр 1954 оной январиин 1-һээ хойшо Германска Демократическа Республикаһаа репарациин түлэбэри эд товараар болон бусад ямаршье формотойгоор абалгаяа дүүрэнээр зогсооно.

Иимэ болохолоор, Советскэ Союзда Германиин түлэдэг репарационно түлэбэринүүдые хороохо тухай Советскэ Правительствын 1950 оной майн 15-най мэдүүлгын ёһоор, Германска Демократическа Республика 1938 оной дэлхэйн үнэ сэнгээр 2.537 миллион долларой түлэбэри 1954 оной январиин 1-һээ хойшо түлэхэ ёһотой байһанаа, тэрээнһээ дүүрэнээр сүлөөлэгдэнэ.

II.

Советскэ Правительство репарациин түлэбэрээр СССР-эй эзэмдэлгэдэ ороһон хамта дээрээ 2.700 миллион маркын үнэ сэнтэй машина бүтээлгын, химическэ, металлургическа болон бусад хамта 33 предприятинуудые 1954 оной январиин 1-һээ хойшо Германска Демократическа Республикын эзэмдэлгэдэ ямаршье түлэбэригүйгөөр үгэхэ байна.

Эдээниие дамжуулан үгэлгэ бэелүүлхын түлөө Советско-Германска Холимол Комисси байгуулагдаха.

Тэрээнтэйгээ хамта 1952 ондо Германидахи 66 советскэ промышленна предприятинуудые ГДР-эй правительствода Советскэ Правительствын тушаан үгэһэн дээрэһээ гараһан 430 миллион маркын сумматай үри түлэлгэһөө Советскэ Правительство Германска Демократическа Республикые сүлөөлбэ.

III.

Советскэ Правительство болбол Германска Демократическа Республикын территори дээрэ советскэ сэрэгүүдэй байһантай холбоотой Германска Демократическа Республикын гаргашануудай хэмжээе хорооно, эдэ гаргашануудай жэл соохи сумманъ Германска Демократическа Республикын гүрэнэй бюджедэй доходуудай 5 процентһээ дээшэ бэшэ, яабашье 1949 оной оккупационно гаргашануудай суммаһаа дээшэ бэшэ болгогдохо байна.

Энээнэй ёһоор Германида байгаа советскэ сэрэгүүдые байлгаха талаар Германска Демократическа Республикын гаргашанууд 1953 ондо 1.950 миллион марка байһан ба 1949 ондо 2.182 миллион марка байһанаа, 1954 ондо 1.600 миллион марка болохо юм.

IV.

1945 онһоо хойшо гадаадын оккупационно гаргашануудай талаар сугларһан үринүүдые түлэлгэһөө Германска Демократическа Республикые бүрин сүлөөлнэбди гэжэ Советскэ Правительство мэдүүлнэ.

Мүн энээнтэй дашарамдуулан дайнай һүүлэй гүрэнэй үринүүдые Советскэ Союзда түлэлгэһөө Германи баһал сүлөөлэгдэбэ гэжэ Советскэ Правительство мэдүүлнэ.

Энэ протокол Москвада 1953 оной августын 22-то хоёр экземпляраар, ород ба немецкэ хэлэн дээрэ баталагдаба, эдэ хоёр текстнүүд адли хүсэтэй байха юм.

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительствын даалгабаряар
В. МОЛОТОВ.

Германска Демократическа Республикын Правительствын даалгабаряар
О. ГРОТЕВОЛЬ.

Германска Демократическа Республикын Правительственна делегаци В. И. Ленинэй, И. В. Сталинай Мавзолейдэ венок табиба

Премьер-Министр О. Гротеволь түрүүтэйгээр Москвада ерээд байгаа Германска Демократическа Республикын Правительственна Делегаци хадаа «Гениальна Лениндэ, тэрэнэй шаби ба хэрэгыень үргэлжэлүүлэгшэ Агуухэ Сталинда, Германска Демократическа Республикын Правительственна Делегаци» гэһэн бэшэгтэй веногые августын 21-дэ В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай Мавзолейдэ табиһан байна.

Премьер-Министрын Орлогшонор В. Ульбрихт, О. Нушке, Л. Больц, Г. Лох, демократическа Германиин Национальна фронтын Национальна Соведэй Түрүүлэгшэ профессор Э. Корренс, Гүрэнэй Түсэблэлгын Комиссиин Түрүүлэгшэ Б. Лейшнер, немецкэ сүлөөтэ профсоюзуудай Нэгэдэлэй Түрүүлэгшэ Г. Варнке, сүлөөтэ немецкэ залуушуулай Союзай Центральна Соведэй Түрүүлэгшэ Э. Хонекер, хүдөө ба ой модоной ажахын Министр Г. Рейхельт, гадаадын ба Германи доторой худалдаа наймаанай Министр К. Грегор, металлургическа ба горнорудна промышленностиин Министр Ф. Зельбманн, ГДР-һээ Москвада байгаа Дипломатическа Миссиин Толгойлогшо посол Р. Аппельт, Германиин демократическа эхэнэрнүүдэй Союзай Түлөөлэгшэ И. Тиле, ГДР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Хүдэлмэрилэгшэ П. Флорин ба официальна бусад хүнүүд Премьер-Министрые үдэшэн ябаба. (ТАСС).

Германска Демократическа Республикын Правительственна Делегациин хүндэлэлдэ Г. М. Маленков обед хэбэ

Августын 22-то СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленков Германска Демократическа Республикын Правительственна Делегациин хүндэлэлдэ Кремль соо обед хэбэ.

Немецкэ талаһаа Премьер-Министр О. Гротеволь, Премьер-Министрын Орлогшо В. Ульбрихт, Премьер-Министрын Орлогшо О. Нушке, Премьер-Министрын Орлогшо ба Барилгын Министр Л. Больц, Премьер-Министрын Орлогшо ба Финансын Министр Г. Лох, Хүдөө ажахын ба ой модоной ажахын Министр Г. Рейхельт, гадаадын ба Германи доторой худалдаа наймаанай Министр К. Грегор, металлургическа ба горнорудна промышленностиин Министр Ф. Зельбманн, машина барилгын Министр Г. Циллер, Гүрэнэй Түсэблэлгын Комиссиин Түрүүлэгшэ Б. Лейшнер, ГДР-һээ Москвада байгаа Дипломатическа Миссиие Толгойлогшо посол Р. Аппельт, немецкэ сүлөөтэ профсоюзуудай нэгэдэлэй Түрүүлэгшэ Г. Варнке, демократическа Германиин Национальна фронтын Национальна Соведэй Түрүүлэгшэ Э. Корренс, немецкэ сүлөөтэ залуушуулай Союзай Национальна Соведэй Түрүүлэгшэ Э. Хонекер, Германиин демократическа эхэнэрнүүдэй Союзай Түлөөлэгшэ И. Тиле, ГДР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Хүдэлмэрилэгшэ П. Флорин, Делегациин Секретарь Л. Эйзерманн, ГДР-эй МИД-эй Протокольно Таһагай Начальник Ф. Тун гэгшэд обедтэ байлсаба.

Советскэ талаһаа К. Е. Ворошилов, В. М. Молотов, Н. С. Хрущев, Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, М. З. Сабуров, М. Г. Первухин, Н. М. Шверник, М. А. Суслов, П. К. Пономаренко, П. Н. Поспелов, Н. Н. Шаталин, А. М. Пузанов, И. Ф. Тевосян, С. Н. Круглов, А. Г. Зверев, А. Н. Косыгин, С. М. Тихомиров, М. А. Яснов, Советскэ Союзай Маршал В. Д. Соколовский, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо А. А. Громыко, Дотоодын ба Гадаадын Худалдаа наймаанай Министрын Орлогшо И. Г. Кабанов, СССР-һээ Германида байгаа Верховно Комиссар посол В. С. Семенов, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй Секретарь А. Н. Шелепин, СССР-эй Наукануудай Академиин Президент А. Н. Несмеянов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн З. А. Лебедева, авиациин Маршал П. Ф. Жигарев, артиллериин Маршал М. И. Неделин, Адмирал Н. Е. Басистый, уранзохёолшо А. А. Сурков, Академик А. И. Опарин, СССР-эй МИД-эй Коллегиин гэшүүн Г. М. Пушкин, СССР-эй Дотоодын ба Гадаадын Худалдаа наймаанай Министерствоһээ ГДР-дэ байдаг Түлөөлэгшэ И. Ф. Семичастнов, ТАСС-эй харюусалгата хүтэлбэрилэгшэ Н. Г. Пальгунов, СССР-эй МИД-эй Протокольно Таһагые Даагшын уялгые Дүүргэгшэ В. В. Пастоев, СССР-эй МИД-эй Европейскэ 3-дахи Таһагые Даагшын Орлогшо М. Г. Грибанов гэгшэд обедтэ байлсаба.

Обед болбол халуун, хани барисаанай оршон байдалда үнгэргэгдэбэ. Г. М. Маленков, О. Гротеволь хоюулан үгэ хэлэлсэбэ.

1953 оной августын 22-то Кремльдэ болоһон обед дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. МАЛЕНКОВОЙ хэлэһэн үгэ

Ехэ хүндэтэ Премьер-Министр, ехэ хүндэтэ премьер-министрын орлогшоднор, Германска Демократическа Республикын Правительственна Делегациин гэшүүд!

Танда ба танаар дамжуулан германска арадта амаршалга хүргээд, эб найрамдал хүсэдэг демократическа Германиие байгуулгынгаа замда өөрынгөө Эхэ оронои национальна нэгэдэлые дахин байгуулгынгаа замда шиидхэхы амжалтануудые түйлахыетнай хүсэжэ үгэ хэлэхыем зүбшөөрыт.

Европодохи эб найрамдалай хэрэгтэ, манай арадуудай хоорондын харилсаануудые бэхижүүлгэдэ ехэ шухала удхашанартай асуудалнуудые та бидэнэр үнэн зүрхэнһөө, бэе бэеэ ойлгосон, хани ёһоор зүбшэн хэлсээбди. Энэ зүбшэн хэлсэлгэ һанал бодолоймнай бүримүһэн нэгэн али байһые элирүүлээ, шухала шиидхэбэринүүд абтаа.

Германска асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ ябадал хангаха гэһэн манай үнэн сэдьхэлэй хүсэлэндэ, амгалан хүгжэлтын замда батаар орохо ба өөрынгөө национальна һанал хүсэлнүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ ябадалдань немецкэ арадта туһалхын тулада та бидэнэй хэжэ байһан шэнэ алхамуудта бүхы дэлхэй анхаралтайгаар хандаха байха гэжэ бидэнэр найданабди.

Германи мүнөө үедэ өөрынгөө түүхын тон харюусалгатай шатада ороод байна.

Уласхоорондын реакционно хүсэнүүд мүнөөнэй Боннско правительствотай үгэсэжэ, нэгэн бүхэли ба бэеэ даанхай гүрэн боложо Германиин оршон мандалгые асуудалтай болгоһон политикые үсэд оролдосотойгоор ябуулна. Тэдэнэр хадаа Германиие хубаагданхай зангаарнь хэтэдэнь үлээхэ, Баруун Германиие океанай саадахи монополистнуудай мүлжэлгын газар эдлүүри болгохо, өөһэдынгөө агрессивнэ түсэбүүдые бэелүүлхын тулада германска милитаризмые дахин бодхоохо хүсэлэнтэй байна.

Агрессорнүүдэй заговор нэгэн доро германска арадтаншье эсэргүүсэн, Европодохи эб найрамдалай хэрэгтэншье эсэргүүсэн зорюулагдана. Тиимэһээ германска асуудалые европейскэ, тиимэ болохолоороо, уласхоорондын аюулгүй байдал тухай асуудалтай эб найрамдал хүсэдэг арадуудай таһаршагүйгөөр холбоготынь ойлгосотой болоно. Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүд шэнэ дай зайсуулхын түлөө эршэтэй шангаар тэмсэжэ байхадаа, Европын бүхы арадуудай үндэһэн шухала интересүүдые, тэрэ тоодо германска арадай интересүүдые аршалан хамгаална.

Энэ тэмсэлдэ германска арадай тодорхой һууриия эзэлхэнь, өөрынгөө үнэтэ үгые тэрэнэй хэлэхэнь шухала болоод байна.

Агрессивнэ хүсэнүүдэй түсэбүүдые таһалдуулха, өөрынгөө национальна нэгэдэлые дахин байгуулха, Германиие эб найрамдал хүсэдэг демократическа гүрэн болгохо — гэһэн түүхэтэ зорилго германска арадай үмэнэ табигдаад байна. Ушарынь, имагтал амгалан хүгжэлтэ Германиин нэгэдэлые, эрхэ сүлөөе, бэеэ даанхай байдалые ба национальна бадаралтые хангаха юм.

Мүнөө асуудал иигэжэ табигдаад байна: Германи нэгэ һаа Европодо эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлгын тон шухала хүсэ нүхэсэлнүүдэй нэгэн болохо, үгы һаа шэнэ агрессиин европейскэ гол гуламта боложо болохо.

Байжа боломоор эдэ хоёр перспективэнүүдэй алиинь германска арад шэлэжэ абаха һанаатай гээшэб?

Ямар замаар, эб найрамдалай гү, али дайнай, национальна нэгэдэлгын гү, али Германиие бутарган хубаарилгын замаар тэрэ ябаха гэжэ байна гээшэб?

Арадууд өөһэдынгөө түүхэтэ дүй дуршэлһөө һургаал абангүй байдаггүй юм. Энэ ушар мүн ажабайдалай шэрүүн хатуу замаар ябажа гараһан германска арадтаншье бүримүһэн хамаатай гээшэ.

XX зуун жэлэй түрүүшын хахадай турша соохи Германиин бүхы хүгжэлтэһөө германска арадай абаха гол һургаал юун болоноб?

Тэрэ һургаал юуб гэхэдэ, милитаризмын, агрессиин, дайнай зам Германиин национальна бэеэ хосороохо зам мүн болоно.

Хэрбээ 1900 онһоо эхилээд 1945 он хүрэтэрхи үеые абаад харабал, Германи хадаа дэлхэйн хоёр дайнда айхабтар ехээр бэлэдхэлгэдэ энэ 45 жэлэй адагынь 20 жэлые гаргаһан, арба гаран жэлыень эдэ дайнуудые хэлгэдэ гаргаһан байха юм.

Тиимэ болохолоороо, зуун жэлэй хахадайнь турша соо дайн сэрэг Германиин бүхы ажабайдалай гол шахуу удхань болоһон байна.

Теэд дүнгынь ямар бэ? 1918 оной национальна хүмэрилтын удаа 1945 оной жэшээлэшэгүй ехэ национальна хүмэрилтэ болоо.

Германска арадта өөһэдынгөө сэрэгэй түсэбүүдые милитаристнуудай баидхан абхуулһанай түлөө найма шахуу миллион немецүүд өөһэдынгөө ами бэеэ алдаһан байха юм. Гэмтэлдэ ороһон ба шархатаһан хүнүүд тушаа хэлэхэ болоо һаа, тэдэнэр тоо томшогүй олон юм. Германска хэблэлдэ инвалидуудай германска союзай толилһон мэдээнүүд дээрэһээ харахада, 1924 ондо түрэһэн 100 немец бүхэнэй 25-ниинь алуулһан гү, али һураггүйгөөр үгы болоһон, 31-ниинь ехэ хүндэ гэмтэл абаһан, 5-ниинь шархатаһан, 2-нь ажал хэжэ шадахагүй болоһон байха юм. Немецкэ залуу үетэн дайнай алалсаан соо хойно хойноһоо абаашагдажа хюдагдаһан ба гэмтээгдэһэн байна.

Тиимэ болохолоороо германска милитаризм европейскэ оронуудай эб найрамдал ба аюулгүй байдалые эбдэхэ зуураа, немецкэ нацые өөрыень хосоргогшо болгожо байгаа гэжэ түүхэ һургана.

Тиибэ ябабашье һаань, агрессорнүүд Германиие сэрэгэй хорото аашануудай хуушан замаар түлхихэ гэжэ дахин һэдэнэ.

Баруун Германидахи милитаризмын ба реваншизмын штаб болоһон, Германиие шэнэ дайнда абаашажа ябаһан Аденауэрэй бүлэгэй бодото һанаашалгануудые ямаршье баг далдалжа шадахагүй.

Энэ гэмтэ зорилгоор германска милитаристнууд Германиин хубаагданхай байдалые гүнзэгы ехэ болгоно, немецүүдэй хоорондо бэе бэеэ алалсаха хёмороо хюдалдаа үүдхэнэ.

Энэ зорилгоор тэдэнэр Баруун Германиие Хойто-Атлантическа блогой агрессивнэ политикын зэбсэг болгоно.

Энэ зорилгоор тэдэнэр «боннско договор» гэдэгээр Баруун Германиие бүрин дулдыданги болгон холбоо, тэрэ договор хадаа германска арадта Версальска договорһоо бүри ехэ хүндэ ба доромжотой юм. Версальска договор Германиие бутарган хубаагаагүй, 15 жэлэй болзороор Германиин зарим хубиие эзэмдэхэ ябадал хараалһан байгаа гэжэ мэдээжэ. Харин боннско договор Германиие бутарган хубааһа, Баруун Германиие хари гүрэнэй мүлжэлгэ эдлүүриин провинци болгоно, бүхы Баруун Германиие 50 жэлээр эзэмдэхэ ябадалые хуулита болгоно.

Германиин мүнөө хүрэтэр эбэй договоргүй байһанай түлөө Аденауэрэй правительство харюусалгатай байна; тэрэ хадаа германска асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ хүсэлэнгүй байна.

Боннско зонхилогшод Германиие дайнай харгы руу түлхижэ байна.

Тэдэнэр Баруун ба Зүүн Европын арадуудта эсэргүүгээр орохыень немецүүдые дахин тухиржа байна. Тус оронииe гитлеровскэ бүлэгэй политика ямар хойшолонгуудта хүргөө һэм, тиимэ лэ хойшолонгуудта германска арадые иимэ политика хүргэжэ болохо байна. Тэрэ бүлэгэй удамаршадые сэрэгэй гэмтэд гэжэ хүн түрэлтэн гэмнэһэн байгаа. Теэд Аденауэр ба тэрэнэй бүлэг тэдэнэй замаар ябана бэшэ аал?

Немецкэ эхэнүүд тэдэнэй үхибүүдые шэнэ, бүри айхабтар ехэ хюдалдаанда оруулхаяа милитаристнуудай түхеэржэ байхада дуугай хаража байха гээшэ гү? Немецкэ залуушуул ландскнехтнүүдэй үүргые дүүргэхэ ба американска агрессивнэ бүлэглэлнүүдэй сэрэгэй машиные өөһэдынгөө шуһаар хооллуулха зүбшөөлөө үгэхэ гээшэ гү? Эб найрамдал хүсэдэг арадуудһаа Баруун Германиие милитаристнуудай илган түсгаарлаха ябадалые, арадуудай айхабтар ехэ уур сухал заатагүй гаргаха, Баруун Германиие гал түймэрэй ба хюдалдаанай газар болгохо, германска арадта айхабтар ехэ хохидол ушаруулжа дүүрэхэ агрессивнэ дайе милитаристнуудай үүдхэхэ ябадалые үнэн сэхэ немецкэ патриодууд гаргуулха гээшэ гү?

Хэрбээ германска асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ гэжэ бүхы немецкэ арадай хүсээ һаань, ямаршье, океанай саадахиншье, европейскэшье агрессивнэ хүсэнүүд энэ һайн һайхан хүсэлэнгые бэелүүлгэдэ һаад түбэг хэжэ шадахагүй байна. Германиин хуби заяан германска арадай гар соонь байна.

Үргэн ниитэгерманска арад зоной дунда ехэ хубилалта боложо байна гэжэ, дайнай замые, милитаризм һэргээн байгуулха замые Германиин ушар ёһоёо мэдэхэ политигууд буруушаажа байна гэжэ бидэнэр мэдэнэбди. Германска нацын эрхим зонууд Германида амгалан байдал хангахын ба эб найрамдал хүсэдэг демократическа нэгэн бүхэли Германи байгуулгые түйлахын тула оролдоно.

Энэ һайн һайхан зорилгые түйлаха хэрэгтэ Германска Демократическа Республика түүхэтэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй байна. Тэрэ хадаа шэнэ Германи, эб найрамдалай ба ажалай, демократиин ба прогрессэй Германи болон ургажа байна гэжэ эб найрамдал хүсэдэг арадууд үнэн зүбөөр тоолоно.

Бүхы Германиин эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй түшэг тулгуурынь сохом Германска Демократическа Республикын болодог туладань Советскэ Союз тэрээндэ бүхы талын дэмжэлгэ ба туһаламжа үзүүлхэ ябадалые өөрынгөө арюун уялга гэжэ тоолоно.

Өөрынгөө түүхэдэ шэнэ үе, Германиин амгалан хүгжэлтын ба бадаралтын үе тоггоохо арга боломжо германска арадай үмэнэ бии болоод байна. Сохом иимэ ерээдүйн байдал тээшэ Германиин эрхим ухаатан эрмэлзэдэг һэн. Агуухэ Гёте хадаа сүлөөтэ хизаар оронойнгоо, өөрынгөө сүлөөтэ арадай хүсэ зоригой бадаран мандажа байхыень хараха гэжэ хүсэдэг бэлэй.

Советскэ Союзай ба Францин, Чехословакиин ба Польшын, Англиин ба Бельгиин арадуудтай эбтэй эетэйгээр ажаһууха, бүхы арадуудтай эбтэй эетэйгээр ажаһууха бодото перспективэ германска арадай үмэнэ нээгдээд байна.

Немецкэ ухаан бодолой ба ажалай олон түйлалтануудые милитаристнууд удаан сагай турша соо дайнай хэрэгтэ ашаглажа байгаа. Немецкэ арад эб найрамдалай оршон байдалда хүгжөө һаа, ехээр хүгжэнхэй промышленностиингаа хүсые, наукын ба техникын бүхы түйлалтануудые, өөрынгөө бүхы зохёон байгуулхы хүсэ шадабариие хүн зонойнгоо ажабайдалай условинуудые һайжаруулгада, оронойнгоо хүгжэн дэбжэлтэдэ зорюулха байна. Германи хадаа эб найрамдал хүсэдэг гүрэнүүдтэй иигтэ экономическа холбоо байгуулха, хэрэгтэй рыногуудтэй болохо, Зүүн Европын оронуудтай ба бусад гүрэнүүдтэй худалдаа наймаанай заншалта харилсаануудые дахин тоггоохо аргатай байна. Имагтал энэ замаар ябажа, Германи хадаа агуухэ держава болон бадарха, дэлхэйн арадуудай дунда ёһотой һууриия эзэлхэ гээшэ.

Германска арадта иимэ арга боломжо олгохо, национальна нэгэдэлээ дахин тоггоохын, эб найрамдал хүсэдэг демократическа Германи байгуулхын тулада тэдэндэ замыень нээжэ үгэхэ саг ерээ.

Советскэ Союз болбол германска арадай эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй үнэн зүб хэрэгэй түргэнөөр илан мандахын тула саашадааншье ехээр оролдохо байна.

Бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай аша туһада советскэ ба германска арадуудай хани барисаанай түлөө духаряа үргэнэб, Германска Демократическа Республикын Правительствын түлөө, Премьер-Министр Отто Гротеволиин элүүр мэндэ байхын түлөө духаряа үргэнэб.

мүн болоно гэжэ Германска Демократическа Республикын Правительство, тэрээнтэй хамта бүхы германска патриодууд тооложо байна. Бүхы Германида гэжэ дурадхагдаһан хүнгэлэлтэнүүдые Германска Демократическа Республикада энэ дары олгоһон баримта хадаа германска проблемые эсэслэн шиидхэхэ ябадал түйлахаяа СССР-эй Правительствын шиидэнги байһанай арсашагүй гэршэ баримта бүхы дэлхэйдэ, бүхы Германида боложо үгэнэ. Баруунай державануудта эльгээгдэһэн СССР-эй Правительствын августын 15-най нотэ хадаа демократическа үндэһэ һуури дээрэ германска асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ тухай Советскэ Союзай тодорхой дурадхал мүн гэжэ немецкэ арад тоолоно. Энэ нотэ Германиин эб найрамдалда дуратай бүхы хүнүүдые баярлуулан зоригжуулаа, ушарынь тэрэ болбол Германиин нэгэдэлые һэргээн байгуулха бодото замые заажа үгэнэ, Германитай эбэй договор баталха шиидхэхы шатые дүтэлүүлнэ. Баруунай империалистическэ державанууд — США, Англи болон Франци — эбэй договор баталха талаар немецкэ арадай эрхые мэдэрнэгүй. Энэ зорилгоор тэдэнэр ниитэгерманска правительство үгы байна гэһэн шалтаг барина. Советскэ Правительствын нотын һүүлээр, манай хэлсээнүүдэй һүүлээр энэ баримта ямаршье удхагүй болоно.

Германска Демократическа Республикын ба Федеральна республикын парламентнуудаар саг зуурын германска правительство байгуулха тухай Советскэ Правительствын дурадхал германска проблемые шиидхэлгын эхин болоно гэжэ бидэнэр тоолонобди, энэ шиидхэбэриие хоёр замаар бэелүүлжэ болохо юм. Ниитэгерманска правительство үгы байна гэһэн баримта мүнөө өөрөө үгы болоно. Хэрбээ советскэ дурадхалнуудта баруунай эзэмдэгшэ гүрэнүүдэй эсэргүүсэлтэ хэхэеэ болёо һаань, хэрбээ баруун ба зүүн Германиин немецкэ арадай зүблэрэлгэ түйлаа һаань, Германида ниитэгерманска правительство энэ дары байгуулагдажа болохо юм. Баруунай державануудта Советскэ Союзай дурадхаһан дурадхалнуудые бүхы немецкэ арад өөрынгөө зүгһөө дэмжэхэ ба эдэ дурадхалнуудые бэелүүлхэ эрилтэ хэхэ байһанда бидэнэр этигэнэбди. Боннско болон парижска договорнуудай ашаар германска милитаризмые ба фашизмые һэргээн бодхоожо байһан ябадалда һаад түбэг ушаруулхаяа Германи, мүн баһа тэрэнэй хүршэнэр болон эб найрамдалда дуратай бүхы арадууд хүсэжэ байна гэжэ бидэнэр тэрэшэлэн тоолонобди. Баруун Германиие Европодо эб найрамдалда аюул тохёолдуулдаг милитаристска гүрэн болгуулхагүйн тула хэжэ болохо бүхы юумые бидэнэр хэхэ байнабди. Германиин эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй дура зориг бодото дээрээ бэелүүлэгдэдэг лэ һай.

Германска асуудалые шиидхэхэ тухай советскэ хараа бодол, советскэ дурадхалнууд немецкэ арадай эрхые ба национальна нэрэ хүндые хүндэлхэ ябадалһаа бүримүһэн эшэ үндэһэтэй байна гэһэн манай бата найдабариие манай хөөрэлдөөнүүд ба хэлсээнүүд бэхижүүлээ. Мүнөө үедэ, найман жэл болоһоной һүүлээр, Германиие дахин нэгэдхэжэ, тэрэнэй хубаагданхай байдалые болюулжа болохо байна. Энэ хадаа немецкэ арадай национальна эгээн халуун эрмэлзэлгэдэ, һанал хүсэлэлдэ харюусаха байна.

СССР-эй Правительствотай Германска Демократическа Республикын правительственна делегациин хэһэн хэлсээнүүд арадуудай эб найрамдалай ба хани барисаанай оршон байдалда үнгэрөө, Германска Демократическа Республикын ба Советскэ Союзай хоорондо хани барисаата харилсаануудые бэхижүүлгэдэ ба хүгжөөлгэдэ ашатай туһатай байгаа. Советскэ Правительствын хараалһан ба дурадхаһан хэмжээ-ябуулга бүхэн бидэндэ эли бодо туһаламжа болоно, Германска Демократическа Республикын хүн зондо горьтой хүнгэлэлтэ олгоно, Советскэ Правительство хадаа бүхы немецкэ арадай эгээл эрхим ба найдамтай хани нүхэр мүн гэжэ Баруун Германидахи манай түрэл оронойхидые этигүүлхэдэмнай бидэндэ туһална. Агуухэ Советскэ Союзай ба эб найрамдалай агуухэ лагериин бусад арадуудай талада орожо, өөрынгөө национальна эрхэнүүдэй түлөө тэмсэлые шангадхаха ябадалда, Европодо ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахилгада туһалха ябадалда немецкэ арадые энэ мэдэрэл зоригжуулха байна. Тиимэһээ бидэнэр Советскэ Правительствода, бүхы советскэ арадта манай хизааргүй гүнзэгы ехэ баясхалан үшөө дахин хүргэнэбди.

СССР-эй Правительство мандаха болтогой!

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Маленков мандаха болтогой!

Эб найрамдалай, прогрессэй ба демократиин түлөө тэмсэлдэ, урагшаа дабшая!

Германска Демократическа Республикын дипломатическа миссидэ болоһон уулзалга

Августын 22-то ГДР-һээ СССР-тэ байгаа Дипломатическа Миссиин Толгойлогшо, Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Р. Аппельт Германска Демократическа Республикын Правительственна делегациин хүндэлэлдэ уулзалга хэбэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленков, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов, Н. С. Хрущев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо ба СССР-эй Оборонын Министр Н. А. Булганин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо Л. М. Каганович, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо, СССР-эй Дотоодын ба Гадаадын Худалдаа наймаанай Министр А. И. Микоян, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй Түсэблэлгын Комитедэй Түрүүлэгшэ М. З. Сабуров, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. П. Тарасов, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. М. Пузанов, СССР-эй Министрнүүд М. Г. Первухин, И. Ф. Тевосян, С. Н. Круглов, П. А. Юдин, К. П. Горшенин, Н. А. Дыгай, Г. М. Орлов, Д. Ф. Устинов, З. А. Шашков, А. Ф. Третьяков, ВЦСПС-эй Түрүүлэгшэ Н. М. Шверник, Советскэ Союзай Маршалнууд В. Д. Соколовский, С. М. Буденный, РСФСР-эй Гэгээрэлэй Министр И. А. Каиров, СССР-эй Министрнүүдэй Орлогшонор А. А. Громыко, И. Г. Кабанов, С. В. Кафтанов, И. Г. Большаков, С. А. Борисов, В. Н. Столетов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. М. Пегов, СССР-һээ Германида байгаа Верховно Комиссар Посол В. С. Семенов, СССР-эй МИД-эй Коллегиин гэшүүн Г. М. Пушкин, СССР-эй Дотоодын ба Гадаадын Худалдаа наймаанай Министерствоһээ ГДР-дэ байгаа Түлөөлэгшэ И. Ф. Семичастнов, Мосооведэй Түрүүлэгшэ М. А. Яснов, авиациин Маршал П. Ф. Жигарев, Генерал-полковник Ф. Ф. Кузнецов, генерал-лейтенантнууд Л. И. Брежнев, С. С. Шатилов, К. Р. Синилов, олониитын ба хэблэлэй түлөөлэгшэд, наукын ба искусствын ажал-ябуулагшад уулзалга дээрэ байлсаба

Немецкэ талаһаа уулзалга дээрэ Премьер-Министр О. Гротеволь, Премьер-Министрын Орлогшо В. Ульбрихт, Премьер-Министрын Орлогшо О. Нушке, Премьер-Министрын Орлогшо ба барилгын Министр д-р Л. Больц, Премьер-Министрын Орлогшо ба финансын Министр д-р Г. Лох, демократическа Германиин Национальна фронтын Национальна Соведэй Түрүүлэгшэ профессор Э. Корренс, Гүрэнэй Түсэблэлгын Комиссиин Түрүүлэгшэ Б. Лейшнер, Немецкэ сүлөөтэ профсоюзуудай Нэгэдэлэй Түрүүлэгшэ Г. Варнке, Немецкэ сүлөөтэ залуушуулай Союзай Центральна Соведэй Түрүүлэгшэ Э. Хонекер, хүдөө ба ой модоной ажахын Министр Г. Рейхельт, гадаадын ба Германи доторой худалдаа наймаанай Министр К. Грегор, металлургическа ба горнорудна промышленностиин Министр Ф. Зельбманн, Германиин Демократическа эхэнэрнүүдэй Союзай Түлөөлэгшэ И. Тиле, ГДР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын хүдэлмэрилэгшэ П. Флорин, Делегациин секретарь Л. Эйзерман, ГДР-эй МИД-эй Протокольно таһагай Начальник Ф. Тун, ГДР-һээ Москвада байгаа Дипломатическа Миссиин харюусалгата сотрудникууд байлсаба.

Венгерскэ Арадай Республикын Онсо ба Бүрин эрхэ Посол А. Складан, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Лим Хэ, Вьетнамай Демократическа Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Нгуэн Лонг Банг, Румынска Арадай Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол М. Даля, Хитадай Арадай Республикын Хэрэгүүдые Саг зуура эрхилхэ Этигэмжэтэ Гэ Бао-цюань, Болгариин Арадай Республикын Хэрэгүүдые Саг зуура эрхилхэ Этигэмжэтэ В. Велков, Польско Арадай Республикын Хэрэгүүдые Саг зуура эрхилхэ Этигэмжэтэ А. Малэцкий, Чехословацка Республикын Хэрэгүүдые Саг зуура эрхилхэ Этигэмжэтэ Д. Ечны, Монгол Арадай Республикын Хэрэгүүдые Саг зуура эрхилхэ Этигэмжэтэ Н. Лувсанчултэм, Албаниин Арадай Республикын Хэрэгүүдые Саг зуура эрхилхэ Этигэмжэтэ У. Люле гэгшэд уулзалга дээрэ тэрэшэлэн байлсаба.

(ТАСС).

1953 оной августын 22-то Кремльдэ болоһон обед дээрэ Германска Демократическа Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Отто ГРОТЕВОЛИИН хэлэһэн үгэ

Халуун һайнаар, хани ёһоор хүлеэжэ абаһанай түлөө, тэрэшэлэн манай делегацида, мүн тиимэһээ бүхы германска арадта үгаа ехэ анхарал хандуулһанай түлөө СССР-эй Правительствода ба бүхы советскэ арадта өөрынгөө үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэхэеэ гүн ехэ хүсэлэнтэй байһанаа Германска Демократическа Республикын правительственна делегаци мэдэрнэ.

Урдань немецкэ арадай национальна талааэ өөрыгөө хайшан гэжэ хосороодог байһаниие мүнөө үдэшэлэн Та үшөө дахин харуулжа үгэбэт. Өөрыгөө хосороохо замда немецкэ арадай гурбадахяа орохогүйн тулада Германида һаналаа табиха гээшэ манай зорилго болоно. Эгээл тиимэһээ бидэнэр танда, эб найрамдалай лагерьта ерээбди.

Германска Демократическа Республикын правительственна делегациин эндэ байха үедэ бидэнэр СССР-эй Правительствотай хамта германска арадта ехэ удхашанартай национальна проблемэнүүдые: Германитай эбэй договор баталха тухай ба энэ зорилгоор эб найрамдалай конференци зарлаха шухала тухай асуудалые, саг зуурын ниитэгерманска правительство байгуулһанай һүүлээр ниитэгерманска сүлөөтэ һунгалта хэжэ, Германиин нэгэдэлые хангаха зорилгоор эбэй ёһоной ба демократическа шиидхэлгэ бэлэдхэхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсээбди. Дайнай эсэстэ ба Германиие бутарган хубааһанай эсэстэ Германска Демократическа Республикада тохёолдоһон экономическа ба финансова байдалые хүнгэдхэхэ тушаа Советскэ Правительствын дурадхалнууд эдэ проблемэнүүдэй тоодо мүн лэ ороно. Германска арадта тон шухала эдэ асуудалнууд ехэ амжалтатайгаар зүбшэн хэлсэгдээ. Советскэ Правительствын шиидхэбэринүүд хадаа эбэй договор баталалые түргэдхэхэеэ хүсэһэн СССР-эй Правительствын бата хүсэлэн

ҮБҺЭ ХУРЯАЛГЫН ХҮДЭЛМЭРИИЕ ҺУЛАДХАЖА БОЛОХОГҮЙ

Иволгада тэжээл бэлэдхэлгэ хангалтагүйгөөр ябуулагдана

Аймагай колхозуудта үбһэ хуряалгын эхилһээр һара хахадһаа ... болобо. Теэд мүнөө таряа ...ялгада ороод байхада үбһэ хуряалгын хүдэлмэри дүүрэхэ дүтэшьедүй. Сабшалангай дүр...эй гурбан хуби арай гэжэ саб...даа. Августын 20-ной мэдээгээр ... хуряажа абаха түсэб оройдоо ... процент дүүргэгдэ. Ниитын ...малда үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ ...бөө холо дүүргээгүй байжа, ...агай олонхи колхозууд август ...н хоёрдохи декадада энэ ...элмэриин темпые эрид доо...уулба. Жэшээлхэдэ, авгус... 10-һаа 15 болотор аймагай ...озуудта оройдоо 300 гектар ...н сабшагдаһан, бухаллалга со...го хоёрой хоорондо ехэ забһар ...гдаһан байна. Тэрээнһээшье ...о өөдтэй хубилалта болоогүй.

...үхэр Астраханцев түрүүлэгшэ... «1-ое Мая» колхоздо энэ ...й үбһэ хуряалга илангаяа ...аар, эмхигүйгөөр ябуулагдажа ... Энэ колхоз сабшалангай га...һайнтай тула малдаа хүсэд ху... үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ арга ...жотой. Теэд үбһэ хуряалгын ...эһээ хойшо энэ хүдэлмэри ... гуримгүйгөөр ябуулагдаһан ... Энэ ушарһаа мүнөө үбһэ ...эл бэлэдхэхэ түсэб холо дүүр...эгүй. Сабшалга тармалга хоё... хоорондо забһар ехээр гара...хай, хэдэн һайн һайн участогуу... 100 гаран гектар дээрэ үбһэн ...агдангүй бороондо угаагдажа, ...жа хэбтэнэ. Эндэ үнөө 250 га... гектар үбһэн сабшагдаагүй ...аар. Юундэ энэ үбһэеэ саб...гүй хагдаруулжа байнат гэжэ ...дир нүхэр Калаганскиһаа ...хада, «хүнүүд байхагүй... та... хуряалгамнай эхилээһэмнай» ... харюусана.

Иимэрхүү байдал гансашье «1-ое Мая» колхоздо үзэгдэнэ бэшэ, мүн аймагай бусад олохон колхозууд «хүнүүднай хаанашье хүртэнэгүй» гэһэн шалтаг бараад, үбһэ хуряалгынгаа хүдэлмэриин темпые эли бодо һулаируулба. Аймагай центрын хажуудa байдаг Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо энэ жэл үбһэн гараар оройдоошье сабшагдаагүй, МТС-эй үбһэ хуряалгын тракторна агрегат договоройнгоо ёһоор 950 гектар үбһыень сабшаад лэ, мүнөө силоснэ культурануудые хуряажа эхилбэ. Энэ ушарһаа 300 гаран гектар үбһэн сабшагдангүй үлэшоо. Теэд энэ тохёолдоһон ушар колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй һанаае зобооногүй. Тиихын саана мүнөө үбһэ хуряалга ба таряа хуряалгын хахалуун хүдэлмэринүүдэй ябажа байхада колхозой правлениин хэдэн гэшүүд нютагай «Халюта» гэжэ аршаанда ябашанхай. Колхозой түрүүлэгшын орондо Бадмаев үлөөд, ажалаа эмхитэйгээр ябуулжа шаданагүй. Хэдэ хэдэн шухала хэмжээ-ябуулгануудые хойно хойноһоонь таһалдуулба.

Үнгэрһэн хабартаа Андреевэй нэрэмжэтэ колхозойхид малдаа эдюулхэ үбһэ үгыдөөд, бусад колхозуудһаа нэгэнтэбшэ эрижэ ябадаг һэн. Үбһэ тэжээлээр дутамаг дээрэһээ эндэ олон мал тураһан, үргүүлһэн, гарзалһан байха юм. Теэд энэ жэлдэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Бурдуковский нёдондоныйнгоо алдуунуудые дабтангүй, тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри һайнаар эмхидхэхэ хэмжээ абаагүй. Эндэ үбһэ хуряалга эмхигүйгөөр эхилэгдээд, мүнөөшье болотор муугаар ябуулагдана. Мүнөө үбһэ хуряажа абаха түсэб арайхан лэ гэжэ хахадлажа байна. Үбһөө һайнаар хуряажа абаха тушаа колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй һанаагаа зободоггүй дээрэһээ үбһэн ехээр гээлтэ хоролтодо оруулагдаа.

Аймагай колхозуудта силос дараха түсэб холо дүүргэгдэнэгүй. Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ шухала хүдэлмэриие эли бодо тоодоггүй заншалтай. Жэшээлхэдэ, Маленковой, Ленинэй, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд. силос даралгые огто тоодоггүй.

Иволгын, Саянтын МТС-үүд харьяата колхозуудтайгаа баталһан договоройнгоо ёһоор үбһэ хуряалгын гол хүдэлмэринүүдые хэхэ ёһотой байгаа. Харин эдэ хоёр машинно-тракторна станцинууд абаһан уялгаяа дүүргэжэ шадабагүй. Договорой ёһоор августын 10-да үбһэ хуряалгын гол хүдэлмэринүүд дүүргэгдэхэ ёһотой байһан аад, Саянтын МТС үбһэ сабшаха түсэбөө 47,1 процент, тармаха түсэбөө 38 процент дүүргэһэн байба.

МТС үбһэ хуряаха түсэбөө али тухай болгожо байнаб гэжэ Саянтын МТС-эй директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Сергеевһаа асуухада: «Холо дүүргэдээгүй, мүнөө үбһэ хуряахаяа болёобди. Бүхы тракторнууднай таряа хуряалгада гаргагданхай» гэжэ харюусана.

Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ һайн сагуудые үнгэргэжэрхёод байхадаа дутагдалнуудаа усадхажа, үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие таряа хуряалгатай жэгдэ, темпыень нэгэшье һуладхангүйгөөр ябуулхын тулада партиин айком, аймгүйсэдком зохихо хэмжээнүүдые абаха зэргэтэй байгаа. Теэд тиимэ юумэн үгы. Харин Иволгын колхозууд таряа хуряалгада ороһонһоо хойшо үбһэ хуряалгынгаа темпые эрид һулаируулба. **А. Антонов, А. Поздняков.**

Түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ

...нитынгээ малда элбэг хүрэхэ ...тэжээл бэлэдхэдэг болохо гэ...шиидэһэн Бичурын аймагай ...ановай нэрэмжэтэ колхозой ...үүд энэ жэлэй эхеэр тэжээл ...эдхэлэй тусхай бригада эмхид..., бригадираар луговод-комму... Сандак Бадмаевые томилһон ...аа. Үнгэрһэн хабартаа тус ...ада сабшалан үтэгжүүлгэ ба ...каруулгын ехэхэн хүдэлмэри ...н, 300 гектар сабшалан уһалһан байна. Энэнэй ашаар зундаа колхозой сабшалан дээрэ үдхэн, һайн ногоон ургаа. Мүнөө уһалагдадаг газарнуудһаа 15—16 центнер, үнөө дээшэшье үбһэн хуряагдана.

Тэжээл бэлэдхэлэй бригада энэ жэлдэ 109 гектар талмай дээрэһээ 1090 центнер үбһэ хуряаха даалгабаритай байһан аад, бүри августын арбаадаар 75 гектар сабшалан дээрэһээ 1200 центнер һайн шанартай үбһэ хуряажа, түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэбэ. Мүнөө тэдэнэр үбһэ хуряалгын хүдэлмэри үргэлжэлүүлһээр. Үтэгжүүлһэн, уһалһан зарим участогуудһаа 40—45 центнер үбһэн хуряагдана.

Бригадын гэшүүд Александра Захарова, Цыцык Ленхожиева, Алексей Сафонов, Чойжо-Даба Очиров болон бусад эрхимээр ажаллажа, үдэрэйнгөө даалгабариие үлүүбшэлэн дүүргэнэ.

Б. Санжиев.

Түрүү бригадада

...оринн аймагай Молотовой нэ...жэтэ колхоздо мүнөө үбһэ ху...гын шиидхэхы үдэрнүүд ябажа ...на. Энэ колхозой сабшалан ... Торинн МТС-эй тракторна ...косилкануудай нэгэ агрегат, 11 ...н сенокосилканууд, 100 гаран ...хажуурша, хамта 209 хүн хү...мэрилнэ. Колхознигууд болон ...низаторнууд ниитын адуу мал...элбэг хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэд...н тула эдэбхитэйгээр ажалла...

...үбһэ хуряалгын үедэ колхознигууд болон механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ комсомолец С. Бадмаевай хүтэлбэрилдэг тарянажалай бригадынхид түрүү һуури эзэлжэ ябаа. Үбһэндэ орохын урда тээ боложо үнгэрһэн нэмэл комсомольско суглаан дээрэ морин сенокосилкын машинист нүхэр Б. Бухаев ингэжэ хэлээ һэн:

— Бидэнэр адуу малдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэл хадаа малажалаа саашадань амжалтатайгаар хүгжөөхэ байнабди. Тиимэһээ би үдэрэйнгөө даалгабариие дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэжэ ябахаб гэжэ уялгаа үгөөд, бусад нүхэдөө уряалнаб.

Мүнөө нүхэр Бухаев хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, үдэр бүриингөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ. Мүн энэ бригадын гар хажуурша Ч. Лубсанов, Б. Будаева, Д. Аюрзанаев гэгшэд үдэр соо 0,45 гектар сабшаха нормотой байһан аад, тус тустаа 0,60—0,65 гектар сабшана.

П. Цыбенов.

Приморско хизаар. ССР Союзай Верховно Соведэй депутат проходчик И. Е. Божок «Сучануголь» трестын № 10 шахта дээрэ 20 гаран жэл хүдэлмэрилнэ. Энэ саг соо тэрэ хадаа горнягай мэргэжэлдэ олон залуушуулые һургаба. Гансахан № 10 шахтада тэрэнэй 20 һурагшадынь хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй дунда Александр хүбүүниинь бии юм.

Сучанска олохон шахтёрнуудтал адляар, И. Е. Божок сад тариха ехэ дуратай юм, гэрэйнгээ дэргэдэ фруктово олон мододы тариба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Социалистическэ Ажалай Герой, ССР Союзай Верховно Соведэй депутат И. Е. Божок Александр хүбүүтэеэ сад соогоо байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Хүдөөгэй клубай һайшаалтай хүдэлмэри

Хойто-Байгалай аймагай Дээдэ-Заимска хүдөөгэй клуб (даагшань А. С. Рогов) загаһа барилгын ба үбһэ хуряалгын үедэ ажалшадай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие эдэбхитэйгээр ябуулна. Загаһашадай ба колхознигуудай дунда зунай үедэ ябуулагдаха хүдэлмэриинь клубай Соведэй гэшүүд зүбшэн хэлсэһэн байгаа.

Нүхэр Рогов загаһашадай дунда элдэб темэнүүдээр газетэ уншалга ба хөөрэлдөөнүүдые олоор үнгэргөө. Нүүдэл библиотекэ абаашажа, уранһайханай, политическэ, научно-популярна ба техническэ литературын элдэб номуудые тараагаа. Тэрээнһээ гадна загаһашадай бригаданууд бүхэндэ шатар, даам болон домино абаашагданхай.

Б. Волегжанин.

Загаһашадта концерт харуулна

Посольско сельсоведэй клубай дэргэдэхи уранһайханай самодеятельностиин коллектив клубые даагша нүхэр Г. Вороновой хүтэлбэри доро Кабанскын загаһашадта концерт харуулна. Тус коллектив «Байгал» колхозой гэшүүд, Посольско долоон жэлэй һургуулиин багшанар ба Посольско тосхоной албахаагшадһаа бүридэһэн байха юм.

Загаһа барилгын сезоной захалхаһаа хойшо Байгалай эрьеын загаһашадта нилээд олон концертнүүд харуулагдаа. Загаһашад тэдэниие һайнаар угтадаг ба хүндэлдэг.

С. Собенников.

Модо бэлэдхэлэй предприятинуудта

Үбэлдэ муугаар бэлэдхэнэ

Манай республикын ой модоной промышленностиин предприятинуудай ажалшадта гэр байрануудые ба социально-культурна эмхи зургаануудые бариха ба заһабарилха хэрэгтэ энэ жэлдэ тон ехэ анхарал хандуулагдана.

«Забайкаллес» комбинадай зарим леспромхозууд гэр байрануудые ба культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлэй үеын хүдэлмэридэ бэлэдхэлгые муу бэшээр ябуулжа байна. Хандагатайн леспромхозой гэр байранууд, клубууд, улаан булангууд, столовонууд болон магазинууд үбэлэй үедэ һайнаар хүдэлмэрилхөөр бэлэн болгогдонхой.

«Забайкаллес» комбинадай предприятинуудые мүнөө бүхыдэнь абажа харахада, намар-үбэлэй модо бэлэдхэлэй сезондо бэлэдхэл тон муугаар ябуулагдажа байна. Нёдондо жэлдэ Баргажанай, Байкальска, Итанцын ба бусад леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр колхознигууд-сезоннигууд болон кадрова хүдэлмэрилэгшэд болошогүй муу условидо байгаа һэн. Гэр байрануудынь хүйтэн, клубууд болон улаан булангууд эмхидхэгдээгүй дээрэһээ эндэ ямаршье культурно-гэгээрэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулагдаагүй байгаа. Столово болон магазинууд соонь ариг сэбэр сахигдадаггүй, модошодые эдеэ хоолоор ба эд бараагаар дүүрэн хангадаггүй байгаа һэн. Энэ ушарһаа модошодой бүтээсэ бага ба хүдэлмэриин үдэрые хүсэд ашагладаггүй байгаа. Тиимэһээ эдэ леспромхозууд намар-үбэлэй сезонно түсэбые дүүргэжэ шадангүй үлөө һэн. Гэбэшье, эдэ леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэд нёдондо жэлэй алдуунуудһаа мүнөө ямаршье тобшолол хээгүй байһаар. Эдэ леспромхозууд гэр байрануудые бариха ба заһабарилха түсэбөө нэгэнииньшье дүүргээгүй. Клубууд, улаан булангуудаа заһабарилаагүй, столовонууд, магазинуудаа бэлэн болгоогүй байна.

Шулуутайн леспромхоздо (директорынь нүхэр Тугутов) зургаа мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байранууд шэнээр баригдажа, ашаглалгада оруулагдаха ёһотой аад, мүнөө эндэ оройдоо 48 дүрбэлжэн метр талмайтай байра баригдаа. Хандагайн леспромхоз гэр байрануудые бариха энэ жэлэй түсэбые оройдоо 3 процент дүүргэһэн байна. Эдэ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, «Забайкаллес» комбинадай зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд модошодто зохихо һайн услови байгуулха хэрэгтэ анхаралаа хандуулнагүй.

Намар-үбэлэй сезонно түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын тула түбхын түрүүн модошодто һайн услови байгуулха хэрэгтэй байна. Тиимэһээ, «Забайкаллес» комбинадай леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна болон профсоюзна организацинууд намар-үбэлэй сезондо бэлэдхэлгэдэ онсо анхарал хандуулжа, энэ хүдэлмэридэ бии байгаа алдуу дутуунуудые ойрын сагта усадхаха уялгатай.

К. Григорьев.

Эршэтэ ажалаараа суурхагшад

Коммунист нүхэр М. Беликовэй хүтэлбэрилдэг бригада Онохойн модоной комбинадай коллективэй дунда эршэтэ ажалаараа илгарна. Энэ бригадынхид ехэнхидээ комсомолецууд, залуушуул юм. Эдэнэр август һарын түсэбые болзорһоо урид дүүргэхын тула социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, үдэр бүхэндэ һайн показательнуудые туйлана.

Мүнөө тус бригада Үдэ голоор урдажа ерэһэн модые гээлтэ хоролтогүйгөөр уһанһаа гаргажа абана. «ТЛ—1» гэжэ лебёдконуудые зүбөөр ашаглаһанай ашаар, энэ бригадынхид халаанайнгаа нормые 130—150 процент эрхим шанартайгаар дүүргэнэ.

Мүн тус комбинадай шпала үйлэдбэрилдэг заводой нүхэр Брыковэй, Ивановой болон бусад станочнигуудай бригаданууд эрхим ажалаараа суурхана. Эдэ бригадынхид үдэр бүри 600-һаа 800 шпала хүрэтэр үйлэдбэрилжэ, түсэбөө үлүүбшэлэн дүүргэнэ.

Нүхэр Брыковэй бригада июль һарын ба августын түрүүшын 10 үдэрэй дүнгүүдээр социалистическэ мүрысөөндэ илажа гараба. Тус бригадада комбинадай дирекциин ба профсоюзай комитедэй дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба.

А. Дейнеко.

Шэнэ уялгануудые абана

«Забайкаллес» комбинадай түрүү предприятинууд Эрийскэ ба Хандагатайн леспромхозууд түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ, гүрэндэ хэдэн мянган кубометр модо түсэбһөө гадуур үгэхэ гэһэн уялга абаба. Баруун-Тарбагатайн леспромхозой коллектив эршэтэй һайнаар хүдэлмэрилжэ, хоёрдохи кварталай түсэбые модо бэлэдхэлгээр—154,8 процент, шэрэлгээр —223,8 ба таллуулгаар 148,2 процент дүүргээ. Тус леспромхоздо мүнөө нормоёо дүүргэдэггүй хүн үгөөн. Эндэ механизмууд техническэ харууһа һайнтайгаар ашаглагдана. Коллективэй ехэнхи хүдэлмэришэд үдэрэй нормые 120—185 процент дүүргэдэг болоо. Тус коллектив декабриин 1 болотор энэ жэлэй модо бэлэдхэхэ түсэбые дүүргэжэ, 15 мянган кубометр модо түсэбһөө гадуур үгэхэ гэжэ шиидэнхэй.

Мүн Курбын леспромхозой коллектив модо шэрэхэ түсэбөө декабриин 5 болотор дүүргээд, жэлэй эсэс хүрэтэр түсэбһөө гадуур 10 мянган кубометр барилгын модо Эхэ орондоо үгэхэ гэжэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаба.

В. Тарабаев.

Арадай ажабайдал улам һайжаруулхын тула Коммунистическэ партиин оролдолго

...оветскэ Союзай Коммунистическэ парти, Советскэ правительство болбол ажалшадай ажабайдалай материальна ба культурна ...жээ дээшэлүүлхын тула саг ...элжэ оролдодог байна. Арадай ...ана һайн байдал тухай оролдолго Коммунистическэ партиин дээ...зэргын хуули ёһо мүн.

...энэ һаяхан болоһон СССР-эй ...рховно Соведэй табадахи сес...и шиидхэбэринүүд, сесси дээрэ ...СР-эй Министрнүүдэй Соведэй ...түүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленко... хэлэһэн үгэ энээнэй эли тодо ...шэ болоно. Парти, правитель...о хадаа промышленностиин ба ...өө ажахын талаар, арадай ...териальна байдалые саашадань ...жаруулха талаар хойшолуулаг...шагүй шухала зорилгонуудые ...иба. Эдэ зорилгонуудые шиид...эд байхада, арад зоной ажа...йдал бүри ехээр һайжарха байна. ...СССР-эй национальна доходой ...алта ажалшадай байдалай һай...ржа байһанай гол гэршэ болоно. 1952 ондо СССР-эй национальна доход 1940 онойхидо орходоо 2 ...хин, хаанта Россиин национальна ...содһоо 12 дахин ехэ болоо. Арадай ажахын социалистическэ ёһоор ...дэн хүгжэһэнэй ба ажалай бүтээсын дээшэлһэнэй ашаар табадахи табанжэл соо СССР-эй национальна доходые 60 процентһээ бага ...шээр ехэдхэхэ гэжэ хараалагданхай.

Капиталистическэ оронуудта национальна доходой ехэнхи хубиие ...мжэгшэ ангинууд үбэршэлдэг ...йна. Тиихэдэ советскэ хүнүүд ...һэдынгөө материальна ба культурна хэрэглэлнүүдые хангахын тулада национальна доходой дүрбэнэй гурбан хуби шахуу абадаг, харин үлэгшэ хубинь социалистическэ үйлэдбэриие үргэдхэлгэдэ ба бусад ниитэ гүрэнэй болон общественнэ хэрэглэлнүүдтэ зорюулагдадаг байна.

Манай хүдэлмэришэд ба албахаагшад социальна страхованиин талаар тэдхэмжэ, социальна хангалгын талаар пенси абадаг, санаторинуудта, амаралтын гэрнүүдтэ ба үхибүүдэй эмхи зургаануудта ошохо түлэбэригүй гү, али ехээр химдаруулагдаһан путёвконуудые гүрэнһөө абадаг, салингаа абажа байгаад жэл бүхэндэ амардаг гээшэ. Эдэ бүхэндэ советскэ гүрэн нилээд ехэ мүнгэ зөөри гаргашална. Городой болон хүдөө нютагуудай бүхы ажалшадта түлэбэригүй медицинскэ туһаламжа үзүүлэгдэнэ. Гүрэмнай олон үхибүүдтэй ба ганса бэе эхэнүүдтэ мүнгэн тэдхэмжэ түлэнэ, эхин ба долоон жэлэй һургуулида түлөөһэгүйгөөр һургана, һурагшадта стипенди түлэнэ. Хэрбээ 1940 ондо городой болон хүдөө нютагай ажалшад 40,8 миллиард түхэриг тиимэ түлэбэри болон хүнгэлэлтэ абаһан байгаа һаа, 1952 ондо 129 миллиард түхэриг абаһан байна. Манай республикын ажалшадта мүн лэ нилээд ехэ иимэ түлэбэри ба хүнгэлэлтэ олгогдоно. Жэшээлхэдэ, олон хүүгэдтэй ба эрэгүй ганса эхэнүүдтэ 1952 ондо 24,7 миллион түхэригэй, 1953 оной түрүүшын хахад соо 13,5 миллион түхэригэй тэдхэмжэ түлэгдөө. Республикын социальна тэдхэмжын органууд, профсоюзна организацинуудай түлэһэнһөө гадуур, инвалидуудта пенси болон пособи 1952 ондо 39,8 миллион түхэриг, 1953 оной түрүүшын 6 һара соо 20,4 миллион түхэриг түлэһэн байна. 1952 ондо манай республикын хүдэлмэришэд, албахаагшад түлөөһэгүй гү, али ехээр химдаруулһан 2281 путёвко абаһан юм.

Арадай материальна байдалые улам һайжаруулхын тула Коммунистическэ парти, Советскэ правительство үргэн хэрэглэлэй эд товарай ба эдеэ хоолой зүйлнүүдэй сэнгые удаа дараалан химдаруулна. Дайнай дүүрэһэнһээ хойшо парти болон правительство эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай розничо сэнгые 6 дахин химдаруулһан байна. 1952 ондо үргэн хэрэглэлэй эд товарай сэн 1947 оной дүрбэдэхи кварталда байһан сэнһээ дунда жэшээгээр хоёр дахин бага болоо. 1953 ондо эдеэ хоолой болон промышленна эд товарнууд бүри үнэгүй болоо. Энэ жэлдэ гүрэнэй розничо сэнгэй химдаруулһанай ашаар манай оронoй ажалшадта жэл соо 46 миллиард түхэриг үлүүтэй ашаг олзо олгогдоо.

Үргэн хэрэглэлэй эд товарай сэнгые жэл бүхэндэ химдаруулһан ябадал хадаа хүдэлмэришэдэй болон албахаагшадай бодото дээрээ абадаг салин хүлһые ургуулна, таряашадай олзо доходые улам ехэ болгоно. Хүдэлмэри хэжэ байһан нэгэ хүн дээрэ тоолоод үзэхэдэ, 1952 ондо хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай бодото доход 1940 онойхидо орходоо 60 процент дээшээ гараһан байна. Тиихэдэ таряашадай абадаг бодото олзо доходые мүн лэ ажал хэдэг нэгэ хүн дээрэ тоосоод үзэхэдэ, 73 процент тухай дээшээ гараһан байна.

Колхозно таряашадай ажабайдалые улам һайжаруулхын тула Коммунистическэ парти, Советскэ правительство һүүлэй үедэ хэдэн шухала хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлжэ байна. СССР-эй Верховно Соведэй сессиин баталан абаһан хүдөө ажахын налог тухай Хуулиин ёһоор, колхознигуудта хүдөө ажахын налог ашаалгын системэ хубилгагдаһан, колхозно бүлэһөө абтадаг налог дунда зэргээр хоёр дахин доошолуулагдаһан, хүдөө ажахын налогой талаар үнгэрэгшэ жэлнүүдэй доёнхонууд бултадаа болюулагдаһан байна. Мүн колхознигуудай өөһэдынь хамһабариин ажахыһаа абтадаг уялгата тушаалгын нормонуудые нилээд ехээр доошолуулхатай хамта, малажалай продуктнуудай, хартаабхын ба овощиин бэлэдхэлэй сэн дээшэлүүлэгдэхэ байна.

Колхозууд болон колхознигуудые экономическаар урмашуулха хэмжээнүүдые, мүн налоговой политикын талаар абтаһан хэмжээнүүдые бодотоор бэелүүлхэдэ, 1953 он соо колхозууд болон колхознигуудай абаха олзо доходынь 20 миллиардһаа үлүү түхэригөөр дээшэлхэ юм.

Советскэ Союзда болон арадай демократиин оронуудта ажалшадай материальна ажабайдалай хэлбэришэгүйгөөр ургажа байхада, капиталистическэ оронуудта хүдэлмэришэд, таряашад улам ехээр үгырнэ, хүдэлмэригүйшүүлэй тоо олошорно. Жэшээлхэдэ, мүнөө США дотор 3 миллионһоо үсөөн бэшэ хүн огто хүдэлмэригүй, хүдэлмэригүй шахуу 10 миллион хүн бии. Ажамидаралай үнэ сэн США дотор 1939 онойхидо орходоо гурба дахин ехэ болоо. Америкын Холбоото Штадуудта энэ бюджетнэ жэл соо хүн зонһоо суглуулха сэхэ налогууд, валютын үнэгүй болоһые хараадаа абахадашье, 1937—1938 онойхиһоо 12 дахинһаа үлүү гараса ургаа. Францын болон Италиин хүдэлмэришэдэй бодото салин хүлһэн 1952 ондо дайнай урда тээхидэ орходоо хоёр дахин бага байһан юм.

Ажалшадай материальна байдалые һайжаруулха гол условинуудай нэгэниинь хадаа үргэн хэрэглэлэй эд товар болон эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэг дэлбэгээр бүтээн гаргалга болоно. 1952 ондо гүрэнэй болон кооперативна наймаанай эд бараанай эрьесын хэмжээн 1950 онойхидо орходоо 27 процент ехэ болоо. Бурят-Монголой ажалшад жэлһээ жэлдэ эд бараа улам бүри ехээр худалдажа абаха арга шадалтай болоно. 1952 ондо республикын худалдаа наймаанай организацинууд 1951 онойхиһоо 37 миллион түхэригэй эд товар үлүү ехээр арад зондоо худалдаа.

1952 оной түрүүшын хахад жэлдэ худалдаһанда орходоо энэ жэлэй түрүүшын хахад соо мяха — 62 процент, мяханай консервэ — 62 процент, сахар—33 процент, ургамалай тоһо — 27 процент, торго—33 процент, нооһон бүд — 37 процент үлүү ехээр худалдагдаһан байна. Гэбэшье, мүнөө арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгын талаар туйлагдаһан хэмжээн бидэниие ханаажа шадахагүй байна. Арадай ажабайдалай материальна болон культурна хэмжээе үлэмжэ түргэнөөр дээшэлүүлхэ ябадал хангахын тула манай урда ойрын сагта табигдаад байһан хойшолуулагдашагүй зорилго юуб гэхэдэ, арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгын хэрэгые эрид ехээр дээшэлүүлхэ, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин үлэмжэ түргэн хүгжэлтые хангаха ябадал болоно гэжэ СССР-эй Верховно Соведэй V сесси дээрэ тэмдэглэгдээ. «Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудаар — мяха болон мяханай продуктнуудаар, загаһа болон загаһанай продуктнуудаар, тоһоор, сахараар, кондитерска зүйлнүүдээр, бүдөөр, хубсаһаар, гуталаар, амһартаар, мебелеэр болон культурно-ажаһуудалай ба гэрэй хэрэгсэлэй бусад зүйлнүүдээр хүн зоной хангагдасые хоёр—гурбан жэлэй туршада соо эрид ехээр дээшэлүүлхэ, арадай хэрэглэлэй товарнуудаар хүн зоной хангагдасые нилээд ехээр дээшэлүүлхэ гээшэ хойшолуулагдашагүй шухала зорилго болоно» гэжэ ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленков сесси дээрэ хэлээ.

Энэ шухала зорилгые амжалтатайгаар дүүргэхын тула парти болбол социалистическэ ажахын бүхы һалбаринуудые хэлбэришэгүйгөөр хүгжөөлгэдэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ, шэнэ техникые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлэн хэрэглэлгэдэ, промышленна продукциин өөрын үные доошолуулгада ба продукциин шанарые һайжаруулгада советскэ арадые эмхидхэн элсүүлжэ байна.

Ажалшадай ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ байра байдалай условиие һайжаруулга нилээд ехэ үүргэ дүүргэдэг юм. Манай орондо һүүлэй долоон жэлэй туршада городууд болон хүдэлмэришэнэй посёлогуудта хамта дээрээ 155 миллион квадратна метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдаа, мүн энэ үе соо хүдөө нютагуудта 3,8 миллион гаран байрын гэрнүүд баригдаа. Советскэ Союзай город бүхэндэ жэл бүри хэдэн олон байрын гэрнүүд баригдажал бай-

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Хэлсээ хэжэ уласхоорондын асуудалнуудые шиидхэхын түлөө

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй секретариадай коммюнике

ПРАГА, августын 21. (ТАСС). Мүнөөдэр эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй секретариат хэблэлдэ тунхаглахын тула иимэ коммюнике дамжуулба:

«Июниин 20-до баталан абтаһан эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй уряа соо байһан үнэнтэ зүб ба ойлгосотой идейнүүд хадаа дэлхэйн бүхы оронуудай олон зуу миллион эрэгтэйшүүл ба эмэгтэйшүүлэй һанаа сэдьхэлдэ хүрэбэ. Эдэ идейнүүд хадаа уласхоорондын бүхы арсалдаануудые хэлсээ хэжэ шиидхэхэ тухай арадуудай ехэ дуратай байһые харуулна. Энэ дура зориг хадаа уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые зөөлэрүүлхэ ябадалда тойбо татажа ба хэлсээ хэлгые таһалдуулха гү, али хойшолуулха гэжэ оролдожо байгаа хүсэнүүдтэ эсэргүүсэн бодоно.

Дэлхэйн общественнэ бодолой эрилтэ болбол Корейдэ шуһа адхаралгын дай болюулха тушаа хүн зоной этигэл найдабариин хүсэлдэхэ ябадалда хүргөөд байна. Хэлсээ хэлгэ илажа, эблэрэлгэ баталһан ябадал хадаа хэлсэн тааража болохо тухай этигэлые хүнүүдтэ улам бата болгожо, тэдэниие шэнэ алхамуудта зоригжуулна.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Будапештдэ баталжа абаһан шиидхэбэринүүдэй арад зондо элитэ болоһон хойнонь хэлсээ хэхэ тухай бүхэдэлхэйн кампани бүхы оронуудаар дэлгэрбэ.

Англида эб найрамдалые хамгаалгын комитет хадаа, премьер-министр Уинстон Черчиллиин хэлэһэн ёһоор, эгээл дээдэ зэргын агуу ехэ державануудай эгээл ойрын сагта уулзаха үдэр ба газарые дурадхаха ба мүн тэрэшэлэн Хитадые ООН-до абаха тушаа алхам хэхыень правительствоһаа эрихэ хэрэгтэй гэжэ арад зониие уряалба. Энэ эрилтэ доро хэдэн мянгаад гар табилга ороной элдэб районууд дотор эмхидхэгдээд байна. Олохон национальна профсоюзууд ба лейбористска партиин нютагай хэдэн зуугаад секцинүүд гүрэнүүдэй хоорондоо хэлсээ хэхын ба уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые һуладхахын түлөө хэлэжэ байна. Индидэ эб найрамдалай Бүхэиндийскэ Соведэй уряа доро гар табилгые суглуулха тушаа кампани ябажа байна. Хэлсээ хэжэ уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудые шиидхэхэ гэжэ агуу ехэ державануудта дурадхахыень ба хэлсээ хэхэ ябадалда һаалта хэхэ һанаатай хүнүүдтэ эсэргүүсэжэ тэмсэхыень правительствоя тэрэ хандалга уряална. Тус хандалга хадаа Инди болон Пакистан хоёрой хоорондо хэлсээ баталхые эрижэ, тэдэнэй газар дээрэ гадаадын сэрэгэй базануудые байгуулхагүй гэжэ уряална. Таряашадай томо томо организацинууд, элитэ ажал-ябуулагшад, тэрэнэй тоодо Индийскэ национальна конгресс гэжэ партиһаа олохон депутадууд хадаа хэлсээ хэжэ уласхоорондын асуудалнуудые шиидхэхэ тухай үзэлые дэмжэхэ гэжэ уряална. Культурын ажал-ябуулагшадай ба уранзохёолшодой һаяхан боложо дүүрэһэн үргэн конференци хадаа арадуудай хоорондохи культурна харилсаае үргэдхэхэ тухай элдэб олон дурадхалнуудые оруулба. Францида хэлсээ хэхын ба эб найрамдалтай байхын түлөө болоһон национальна конференци дээрэ эб найрамдалай түлөө хүдэлөөнэй делегадуудтай хамта олон тоото организацинууд хабаадалсаба. Агуу ехэ державануудай уулзахын тула үүсхэл гаргаха, Вьетнамда дай болюулха зорилготойгоор хэлсээ хэжэ эхилхэ, германска проблемые амгалан тайбанаар шиидхэхэ ябадал туйлаха ба боннско болон парижска хэлсээнүүдые буруушааха гэһэн эрилтэ правительстводо табихын тулада зорюулагдаһан кампани нютагай группануудай түлөөлэгшэдэй ба олохон ажал-ябуулагшадай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар дэлгэрбэ. Энэ кампани элдэб хэлбэри маягтай гэбэл: «Эб найрамдалай данса»; тэндэ эб найрамдалда дуратай байһанаа городууд болон тосхонуудай зон бэшэнэ; гар табилга, Вьетнамда дай болюулха тухай эрилтээ мэдүүлжэ, зуугаад мянган француззууд гараа табяад байна; һунгалтын организацинуудта ажал хэлгын ашаар хэдэн зуугаад муниципальна ба департаментска соведүүд хэлсээ хэхэ гэбэ. Италида уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые зөөлэрүүлхэ ба бүхы оронуудтай экономическа ба культурна холбоо барисаа тогтоохо тухай эрилтые правительствын үмэнэ табиһан хүсэн түгэс арадай хүдэлөөн улам бүри үргэнөөр дэлгэржэ байна. Иимэ зорилготойгоор эб найрамдалые хамгаалгын национальна конференци болобо. Тэндэ культурын олон тоото ажал-ябуулагшад, эб найрамдалай түлөө хүдэлөөндэ оролсоодүй политическэ ба экономическа тушаалтан хабаадалсаба. Тосхонуудта, городуудта, заводуудта суглаа хэлгын үргэн кампани ябажа байна, тэндэ һунгагдаһан делегацинууд эб найрамдалые хамгаалхын тула хүдэлхэ гэһэн эрилтэ депутадуудай үмэнэ табина.

Корейскэ асуудалые амгалан тайбанаар шиидхэхэ тухай хэлсээнүүдые амжалтатайгаар түгэсхэхын түлөө ба азиатска асуудалнуудые амгалан тайбанаар шиидхэхын түлөө хүдэлөөн олонхи оронуудта дэлгэржэ байна. Америкын Холбоото Штадуудта «Корейдэ эб найрамдалые дэмжэхэ тухай ажаллаха нэгэ һара» эмхидхэгдэжэ, президентдэ болон конгрессэй гэшүүдтэ олон делегацинууд эльгээгдэжэ ба бэшэгүүд бэшэгдэжэ байна.

Арадууд хадаа өөрынгөө бэеэ даанхай байдалые хангаха гэжэ оролдоно, элдэбын агрессивнэ шунахай бүлэгөөрхиндэ эсэргүүсэлтэ үзүүлнэ.

Японидо «Эб найрамдалай түлөө, сэрэгэй базануудые бариха, гадаадын сэрэгүүдые байлгаха ябадалда эсэргүү ба ороноо зэбсэгжүүлхэ ябадалда эсэргүү тэмсэхэ нэгэ һара» бүхэдэлхэйн кампаниин хэмжээн соо эмхидхэгдэһэн байна. Энэ тэмсэлдэ элдэбын организацинууд ба политическэ партинууд, парламент болон муниципалитедүүдэй түлөөлэгшэд хабаадана.

«Европейскэ хамгаалалтын бүлгэмдэ» эсэргүүсэхэ ба агуу ехэ оронуудай хоорондоо хэлсээ хэжэ германска асуудалые амгалан тайбанаар шиидхэхын түлөө эдэбхитэй ажал-ябуулга хадаа Бельгидэ ба Германида ябуулагдажа байгаа кампаниин гол һууринь болоно. Энэ тэмсэлэй ябаса дундуур Германиин хэдэ хэдэн политическэ ажал-ябуулагшад хэлсээ хэхэ һэн гэжэ хэлэбэ.

Агуу ехэ державануудай хэлсээ хэжэ эхилээд, тэдэнэй амжалтатайгаар дүүргэхын тулада зорюулагдаһан бүхы хэмжээнүүдые дэмжэхэ хэрэгтэй гэжэ олон тоото арадууд өөһэдынгөө правительствонуудһаа эринэ.

Энэ хадаа эб найрамдалые хамгаалгын Аргентинскэ хүдэлөөнэй соносхоһон гар табилга суглуулха кампаниин, Бразилида арадай консультаци хэхэ ябадалай гол зорилго болоно. Иимэ зорилготойгоор Канадада ба мүн Урда-Африканска Союзда референдум соносхогдоо. Австрида ба Индонезидэ үргэн ниитын национальна конгресснүүдээр дүүрэһэн ниитын хүдэлөөнүүд дэлгэржэ байна. Иранда ба Ливанда баталан абтаһан уряанууд тараагдана. Алжирта арадай һанал һуралга эхилээ, Швейцарида хэдэ хэдэн организацинууд ба ажал-ябуулагшад хэлсээ хэхэ ябадалые дэмжэхэ гэһэн дурадхалтайгаар федеральна правительстводо хандана.

Бирмадэ табан агуу ехэ державануудай түлөөлэгшэдэй уулзаха тухай арад ниитын эрилтэ хадаа петици доро олон мянгаад гар табилгаар элишэлэгдэнэ. Тэрээнтэй хамта Бирмын газар дээрэһээ гоминданай сэрэгүүдые гаргаха тухай эрилтэ табигдана.

Советскэ Союз дотор, Хитадай Арадай Республикада ба арадай демократиин бүхы оронуудта эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй шиидхэбэринүүд нэгэн дуугай дэмжэлгэ олоно.

Ингэжэ хэлсээ хэхын түлөө бүхэдэлхэйн кампани хадаа эб найрамдалай түлөө хүдэлөөндэ хабаадагшадтай хамта олон тоото шэнэ улад зониие бэедээ татана. Тиимэһээ тус кампаниие улам саашадань дэлгэрүүлхэ бүхы арга боломжонууд бии байна. Хэлсээ хэхын тула бүхэдэлхэйн кампани болбол эмхитэй ажал-ябуулгые ашатай түһатайгаар ябуулха гэһэн арга боломжые хүн бүхэндэ, арад бүхэндэ олгожо, уласхоорондын асуудалнуудые амгалан тайбанаар шиидхэхын түлөө тэмсэлдэ шэнэ илалтануудые туйлажа шадаха хүсэн болохо байна.

Арадай ажабайдал улам һайжаруулхын тула Коммунистическэ партиин оролдолго

(Түгэсхэл)

даг. Энээниие манай республикын столица Улан-Удэ городой жэшээ дээрэ харахада болохо. Ганса 1953 ондо манай Улан-Удэдэ хамта дээрээ 20 мянган квадратна метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдаха юм. 1945 онһоо 1951 он хүрэтэр городтомнай олон квартиратай 39 гэр, 214 нэгэ квартиратай гэр баригдаа.

Табадахи табанжэлэй түсэб тушаа директивэнүүдэй ёһоор, город болон хүдэлмэришэнэй посёлогуудта гүрэнэй барилгын талаар табанжэл соо 105 миллион квадратна метр талмайтай гэр байра баригдаха юм. Гүрэнэй гэр байрын барилгада оруулагдаха капитальна вложени дүрбэдэхи табанжэлэйхиһээ 2 дахин тухай ехэдхэгдэхэ юм. Имагта 1953 ондо гэр байра барилгада гүрэнэй капитальна вложенинүүд ниитэ хэмжээгээрээ дайнай урда тээхи 1940 ондо энэ хэрэгтэ зорюулагдаһан гаргашаһаа 4 дахин шахуу ехэ болохо.

Манай орондо ажалшадай гэр байрын условинуудай улам һайжаржа байхада, капиталистическэ оронуудта хэдэн миллион хүдэлмэришэдэй гэр бүлэнүүд городуудай захаархи нүхэнүүд соо гү, али хээрэ талада, али үйлсэдэ, хүүргэ хүнхи доогуур байралжа байдаг юм. Америкын Холбоото Штадуудта 10 гаран миллион айлнууд урса балгааһан соо ажаһуудаг. Тэрээнһээ гадна, хэдэн олон миллион зон оройдоо орохо гэр байрагүй юм.

Арадай ажабайдалай материальна ба культурна хэмжээе саг үргэлжэ дээшэлүүлхын тула парти, правительствын гаргадаг анхарал оролдолгые Верховно Соведэй V сессиин баталһан Гүрэнэй 1953 оной бюджедэй тоо баримтанууд харуулна. Арадай гэгээрэлдэ, элүүрые хамгаалгада, социальна хангалгада ба страхованида, тэрэшэлэн урьһаламжын шүүбэреэр хүн зондо мүнгэ түлэлгэдэ хэгдэхэ гаргашанууд 1953 ондо 139,5 миллиард түхэриг болоно. Манай орондо һургуулинууд, техникумүүд болон дээдэ һургуулинуудай тоо жэлһээ жэлдэ олон болоно. Энэ жэлэй бюджедээр бүгэдэниитын һуралсалай һургуулинуудта 22,4 миллиард түхэриг һомологдоо. 1953 ондо эхин, долоон жэлэй ба дунда һургуулинуудта һурагшадай тоо 900 мянган хүнөөр олон болохонь, тиихэдэ 1953 ондо дунда (10 жэлэй) һургуулиие дүүргэһэн һурагшадай тоо 1950 онойхитой сасуулбал хоёр дахин олон болохонь. Дээдэ һургуулинуудта һурагшадай тоо 1953 ондо 1527 мянган хүн хүрэтэр, техникумүүдтэ һурагшадай тоо 1548 мянга хүрэтэр ургаха юм.

Манай республикада арадай гэгээрэлэй хэрэгтэ гаргашалагдадаг бюджетнэ һомололго жэлһээ жэлдэ ургана. Арадай гэгээрэлдэ һомологдоһон мүнгэ зөөри республика соомнай 1952 ондо 1940 онойхитой сасуулбал 240 процент болоо. Эхин, долоон жэлэй, дунда һургуулинуудай тоо нилээд олошороо.

Парти, правительство хадаа арадай элүүрые сахиха хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулна. Больницануудай, диспансернүүдэй, амаралтын гэрнүүдэй, санаторинуудай тоо олошорно. Үнгэрэгшэ жэлтэй сасуулбал, үхибүүдэй садууд болон яслинуудай барилгые 40 процент, больницануудай барилгые 54 процент ехэдхэхэ гэжэ 1953 оной арадай ажахын түсэбөөр хараалагданхай. Хүн зоной элүүрые хамгаалгын хэрэгые саашадань һайжаруулхын, больницануудые, поликлиникэнүүдые болон бусад медицинскэ эмхи зургаануудые ажахын хэрэгсэлнүүдээр, дотор хубсаһаар бүри һайнаар хангаха болон медикаментнүүдые абалгада хэгдэхэ гаргашануудта, үбшэлһэн хүнүүдэй эдеэ хоолой нормые дээшэлүүлхэ гэхэ мэтын гаргашануудта 1953 оной бюджедээр 1.363 миллион түхэриг нэмэлтэ һомололго хэхэ гэжэ хараалагдаа.

Манай республика дотор медицинскэ эмхи зургаануудай болон медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй тоо олошорно. 1940 онһоо 1953 он хүрэтэр 53 шэнэ больница баригдаа, больницын оронуудай тоо 5000 ороор олон болоо. Республикын Элүүрые хамгаалгын министерствын бюджет 1953 ондо 1950 онойхиһоо 10 миллион түхэригөөр ехэ болоо.

Арадай ажахые саашадань дэбжээхэ, ажалшадай ажабайдалай материальна ба культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ талаар Коммунистическэ парти, Советскэ правительствын табиһан хойшолуулагданагүй шухала зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө советскэ арад шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байна.

Б. БАЙМИН.

Румыниие Советскэ Армиин сүлөөлһөөр 9 жэлэй ой

БУХАРЕСТ, августын 22. (ТАСС). Румыниие фашистска дарлалтаһаа Советскэ Армиин сүлөөлһөөр 9 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан мүнөөдэр Бухарестдэ болоо. Суглаанда хабаадагшад хадаа президиумэй столдо Румынска Арадай Республикын министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Г. Георгиу-Деж, национальна Ехэ суглаанай президиумэй түрүүлэгшэ Петру Гроза, парти ба правительствын хүтэлбэрилэгшэд — Иосиф Кишиневский, Георгэ Апостол, Мирон Константинеску, Киву Стойка, Эмиль Боднараш ба бусадай ерэхэдэнь халуунаар угтан абаа. СССР-һээ Румынида байгаа посол Л. Г. Мельников, СССР-һээ Румынида байгаа сэрэгэй атташе генерал-лейтенант Мельник, столицын олонниитын организацинуудай түлөөлэгшэд президиумэй столдо тэрэшэлэн һуулсаба.

Суглаарагшадай зүгһөө нэрьемэ альгаташалгаар угтагдаһан Румынска Арадай Республикын министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ, Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй генеральна секретарь Г. Георгиу-Деж элидхэл хэбэ.

Бухарест городто Советскэ Армиин сэрэгшэдтэ зорюулагдаһан памятнигта веногууд табигдаба

БУХАРЕСТ, августын 22. (ТАСС). Румыниие сүлөөлхын түлөө байлдаануудта наһа бараһан Советскэ Армиин сэрэгшэдтэ зорюулагдан табигдаһан памятнигта веногуудые баярай оршон байдалда табилга мүнөөдэр Бухарестдэ болобо.

Румыниин Министрнүүдэй Соведһээ, Румынска хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедһээ, Национальна ехэ суглаанай президиумһээ, столицын олонниитын олон организацинуудһаа, СССР-эй ба бусад хэдэн олон оронуудай дипломатическа түлөөлгэтэ газарнуудһаа веногууд табигдаа.

Эб найрамдалые хамгаалха канадска конгрессэй национальна Соведэй сесси

ОТТАВА, августын 21. (ТАСС). Эб найрамдалые хамгаалха канадска конгрессэй Национальна Соведэй сесси Торонтодо августын 15 ба 16-да болобо. Сесси дээрэ д-р Джеймс Эндикотт үгэ хэлэхэ зуураа, эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Будапештскэ сессиин шиидхэбэринүүд тухай хэлээд, Канададахи эб найрамдалай тала баригшадай үмэнэ табигдажа байһан зорилгонуудые найруулба.

Уласхоорондын бүхы арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэлгэдэ зорюулан, гүрэнүүдэй хоорондо хэлсээнүүдые хэхын түлөө бүхэдэлхэйн кампанида оролсохые ба хэлсээнүүдые хэхэ талаар сентябриин 12-то үнгэргэгдэхөө байһан канадска референдумай үедэ өөһэдынгөө дура зоригые мэдүүлхыень уряалжа национальна комитет бүхы канадецуудые уряалан хандаба.

Хэлсээнүүдэй түлөө бүхэканадска референдумай дүнгүүд шэнэ парламентда үгтэхэ байна.

Эб найрамдалые хамгаалха конгрессэй Национальна Совет 1954 оной январьда эб найрамдалые хамгаалха национальна ассамблей үнгэргэхэ гэжэ шиидхээ.

Баруун Австридахи сэрэгэй түхеэрэлгэнүүд

ВЕНА, августын 21. (ТАСС). «Планерно һургуулинууд» гэжэ нэрэтэйгээр Баруун Австрида хэдэн организацинууд байгуулагдаа. Тэдэнэй зорилгонь хадаа мүнөө австрийска армиин байгуулжа байһан авиацида зорюулан лётно составые бэлэдхэхэ ябадал болоно. Тэдэ «планерно һургуулинууд» «планеристнүүдэй слёдуудые» үнгэргэнэ. Тус слёдуудта гансал австриецууд бэшэ, мүн США-гэй болон Баруун Европын оронуудай түлөөлэгшэнэр хабаадалсана.

Нэгэ тиимэ слёт һаяхан Брегенцдэ болоо гэжэ «Нейе Тагеспейтунг» газетэ бэшэнэ. Австриин ба Баруун Германиин «планеристнүүд» слёдто хабаадаа. Тэдэниие урдань гитлеровскэ авиациин офицер байһан, мүнөө «бэеэ даанхайшуулай союз» гэжэ неонацистска организациин ажал-ябуулагшадай нэгэн Петер гэгшэ хүтэлбэрилөө. Гитлеровскэ вермахтын олон офицернүүд «слёдто» ерээ.

«Слёдто» хабаадагшад тэрэнэй нээгдэхэдэ гитлеровскэ дуунуудые, жэшээлхэдэ, «Хорст весселе» тухай дуу дуулаһан ябадал хадаа «слёдой» милитаристска ба фашистска удха шэнжэтэй байһые гэршэлэн харуулна гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн Политическэ Комитедтэ

НЬЮ-ЙОРК, августын 21. (ТАСС). Корейскэ асуудал тушаа Политическэ Комитедэй августын 20-ной үдэрэй заседани дээрэ, мүн тэрэшэлэн августын 21-нэй үглөөнэй ба үдэшын заседанинууд дээрэ делегадуудай хэлэһэн үгэнүүд хадаа «харша хоёр талын» принципээр политическэ конференци эмхидхэхэ ба корейскэ проблемые зүбөөр шиидхэлгын хэды ехэ удхашанартай байбашье һаань, корейскэ дайнда хабаадаагүй бусад хэдэн оронуудые тус конференцидэ хабаадуулхагүй гэһэн зорилготой Холбоото Штадуудай политикые хэдэ хэдэн оронуудай дэмжээгүйень харуулба.

Бусад делегацинуудые баадхан хабшаха зорилготойгоор США-гэй түлөөлэгшэ Лодж гэгшэ августын 20-ной үдэшэ ООН дотор тусхай мэдүүлгэ тараагаа. Тус мэдүүлгэ соонь американска делегаци хадаа политическэ конференцидэ хабаадахаар Индиие уриха гэһэн дурадхалда эсэргүү голосовалха байха гэжэ заагдана.

Августын 21-дэ Политическэ Комитедэй үглөөнэй заседани дээрэ эгээн түрүүлэн үгэ хэлэһэн Швециин түлөөлэгшэ Сандлер гэгшэ Политическэ конференци харша хоёр талын принципээр байгуулагдаха ёһогүй гэжэ мэдүүлээ. Политическэ конференциин хүдэлмэридэ хабаадахыень СССР-ые болон Индиие уриха тухай дурадхал абахын түлөө делегацимнай голосовалха байха гэжэ шведскэ делегат хэлээ.

Норвегиин түлөөлэгшэ Энген гэгшэ тэрэшэлэн Политическэ Конференцидэ СССР-ые болон Индиие урихын түлөө үгэ хэлэхэ зуураа, СССР хадаа Дальна Востогтохи агуу ехэ держава мүн, тэрэнэй хабаадалгагүйгөөр Политическэ Конференци дээрэ асуудалнуудые бодото һайнаар шиидхэжэ болохогүй зааба. Норвежскэ делегаци люциин советскэ проект соо [...] даһан оронуудай олонхиие[...] ябадалые дэмжэхэ байха гэж[...] дүүлээд, тус проектын һү[...] хубиие шэнээр хаража үзэхэ[...] тэй байгаа гэбэ. Тэрэ һүүлшы[...] бинь хадаа конференци[...] шиидхэбэринүүдые баталан[...] тухай асуудалда хабаадана[...] Зүгөөр тэрэ болбол 15-най ре[...] циин түлөө голосовалха байһ[...] хайгаа мэдүүлээ.

Удаань польско делегациие[...] гойлогшо Нашковский үгэ[...] һандаргалта дайнда эсэс та[...] Корейдэхи эблэрэлгэ тухай х[...] баталһантай ба тус хэлсээнэ[...] сэндөө ороһонтой дашарам[...] польско правительствын ба п[...] арадай үмэнэһөө гүнзэгы һ[...] лаа мэдүүлээ.

15 гүрэнүүдэй резолюциин[...] ектые шүүмжэлжэ, Нашко[...] Советскэ Союзай дурадхалые[...] шын дэмжэхэ тухай мэдүүлэ[...]

Тус заседани дээрэ тэрэ[...] Египедэй, Израилиин, Кубын[...] Урда-Африканска Союзай түл[...] шэнэр үгэ хэлээ.

Августын 21-нэй үдэр О[...] Генеральна Ассамблейн Полит[...] Комитет ээлжээтэ заседа[...] суглараа. Зүгөөр тус заседан[...] рэ, мүн тэрэшэлэн августын[...] үглөөгүүр үгэ хэлэхэ дураа[...] лай үгы байһан дээрэһээ түр[...] шэ Мунiз гэгшэ комитедэй з[...] ниие августын 24-нэй үгл[...] болгохо баатай болоо.

Заседаниие хаахынгаа урда[...] Муниз болбол үгэ хэлэхэ ду[...] шуулай список августын 24-[...] рэй 3 часта хаагдаха байха[...] соносхоо.

Августын 20-до Индиин та[...] резолюциие Бирма, Индонези[...] Либери дэмжэһэн байгаа.

Корейдэхи эблэрэлгэ тушаа

ПЕКИН, августын 22. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент августын 21-дэ Кэсонһоо иигэжэ дамжуулба:

Корейско-хитадай тала хадаа сэрэгэй демаркационно линиин хажуугаар демаркационно тэмдэгүүдые табижа, августын 17-до дүүргэбэ. Гэбэшье, энэ хүдэлмэ[...] юрэнхы дээрэнь шалгалта х[...] мүнөө дээрээ шадагдахагүй[...] ушарынь американска тала[...] литаризованно зонын олон [...] нүүдтэ демаркационно тэм[...] дые табижа мүнөө хүрэтэр [...] гээгүй.

Сэрэгэй пленэйхидые репатриацилга тухай Синьхуа агентствын корреспондентын мэдээсэл

ПЕКИН, августын 22. (ТАСС). Үнгэрһэн 15 үдэрэй турша, дотор американецуудай репатриировалһан корейско-хитадай талын сэрэгэй пленэйхидэй дундаһаа 4.000 шахуу хүн үбшэн, үгы гэбэл шархатаһан байгаа гэжэ Синьхуа агентствын тусхай корреспондент Кэсонһоо дамжуулба.

Американска списогүүдэй ёһоор, оройдоо 2.811 сэрэгэй пленэйхид үбшэн ба шархатаһан гэжэ тоологдоно. Гэбэшье, корейско-х[...] медицинскэ персоналай хэһэ[...] галтын үндэһөөр, репатрииро[...] дэһэн сэрэгэй пленэйхидэй [...] һаа 442 хүн госпитальдо эм[...] хэрэгтэй гэжэ тодорхой[...] Американо-лисынмановска [...] нууд ба американска сэрэгүү[...] гэй бусад 650 пленэйхидые [...] мыньчжонь ошохо замдань [...] туулба. Репатриировалэгдэһэ[...] нэйхидэй олонхинь элдэб янз[...] шэнүүдээр үбшэлһэн байгаа.

ИРАНДАХИ СОБЫТИНУУ[Д]

ТЕГЕРАН, августын 22. (ТАСС). Тегеранда шахын бусажа ерэлгэнь хэдэн үдэрөөр хойшолуулагдахань гэжэ үсэглэлдэр мэдээсэгдэһэн байгаа.

Гэбэшье, мүнөөдэр үдэ боложо байхада, шах самолёдоор Багдадһаа столица ерэбэ.

ПАРИЖ, августын 22. (ТАСС). Тегеранда шахын ерэхэ часһаа байха, үдэрыншье уридшалан соносхогдоогүй байһан юм гэжэ Франс Пресс агентствын корреспондент Тегеранһаа дамжуулна. Нютагай сагаар 10 часта посолнуудтай уулзаһан генерал Захеди өөрөө эгээн һүүлшын сагта дипломатическа корпусто уридшалан һануулба.

Аэродромые ба шахын саашадаа ябаха замые хамгаалха талаар онсо хэмжээнүүд абтаба. Аэродромһоо столица хүрэтэр 10 километрын зайтай газарта солдадууд хоёр рядаар (4 метр бүхэндэ нэгэ солдат) жагсаһан байба. Харгынуудай һалаа бүхэндэ танкнууд ба бронеавтомобильнууд табигдаһан байгаа. Солдадуудые дүүрэн һуулгаһан грузовигууд ба бронетанкова хүсэнүүд город соо байлгагдаһан, шахын ябаха замыень хамгаалһан байна.

ТЕГЕРАН, августын 22. (ТАСС). «Посте Тегеран», «Набарде Миллет», «Бахтиар» гэжэ газетэнүүд ба «Хандениха» гэжэ журнал мүнөөдэр хэблэгдээ.

«Иранһаа шахын мордоһоной удаадахи үдэртэнь Тегеран руу яаралтайгаар ерэһэн американска посол Гендерсон ерэһэнэйнгээ һүүлээр хэдэн час болоод байхада Мосаддыгтай уулзаба гэһэн мэдээсэлые «Хандениха» журнал толилбо. Америка хадаа засагые гартаа саашадаа бариха ябадалдань[...] саддыгта бүхы хүсөөрөө һа[...] юм гэжэ Гендерсон тэрээнд[...] хай мэдүүлбэ, тушаалһаа [...] ень тэрээндэ дурадхаба».

ЛОНДОН, августын 22. [...] Д-р Мосаддыгые дэмжэдэг [...] ецуудай угсаатан Си[...] (центральна Перси) поли[...] казармануудые эзэлэн абаа[...] Рейтер агентствын корресп[...] Тегеранһаа дамжуулна.

ПАРИЖ, августын 22. [...] Провинциальна зарим горо[...] Мосаддыгай тала баригша[...] монархистнуудай хоорондо[...] даанууд болоо гэжэ Франс[...] агентствын корреспондент Т[...] һаа дамжуулна. Тулалдаана[...] ходо, Керманшах городто н[...] алагдажа, хэдэн хүн ша[...] Решт городто 25 хүн шарха[...] жэ хэлэгдэнэ. Хамаданда [...] лэн тулалдаанууд болобо.

ПАРИЖ, августын 22. [...] ООН-дохи Иранай түлөөлэ[...] тезам Захедиин бүридүүлһэ[...] вительство дотор гадаадын[...] гүүдэй министрын портфел[...] саба гэжэ Франс Пресс аге[...] корреспондент Тегеранһаа [...] жуулна.

ПАРИЖ, августын 22. [...] Урдада тараагдаһан сена[...] шэглэхэ гэжэ Захедиин һэ[...] дашарамдуулан, меджлис [...] Мосаддыгта эсэргүү опп[...] байһан урдын депутадууд [...] сенадые зарлалгада эсэ[...] тэмсэнэ гэжэ Франс Пресс [...] ствын корреспондент Те[...] дамжуулна. Урдын сенадай[...] дэй заседани зарлагдаба.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства – 10-17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности— 4-52, мест. информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров— 16.

Н—00609. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.